



Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 43(761) XXI METAI. (15 ct.) MONTREAL, 1961 m. LAPKRIČIO-NOVEMBER 1 d. Postage paid at Montreal.

Staigmena Kremliaus kieme...

CHRUŠČIOVAS NUTARĖ IŠ MAUZOLĖJAUS
ISMESTI STALINO MUMIJĄ?

Jungtinių Tautų Organizacijos pasipriešinimą ir visos žmonijos pasipiktinimą dėl 50 megatonų bombos sprogdinimo Chruščiovas vadina isterija...

Berlynas tebėra raktis politinėje akyje...

CHRUŠČIOVAS nustebino pasaulį, bet tur būt dar daugiau pačius rusus savo aiškinimais, kokia buvo ligi jo diktatūros Sovietinės Rusijos praeitis, kurią visi komunistai šlovino ir garbino, prieš kurią laisvas ir objektyvus žodis neįmanoma buvo pasakyti. Matyti, kad tas

DIDYSIS SOVIETINIS
MELAS,

kuris taip plačiai buvo išpopuliarintas kaip didžiausias gėsis ir Chruščiovui buvo pavojingas skelbti, nes jis prie jo atidengimo priešo tikslai palaipsniui: prieš kelis metus vykusia me kompartijos suvažiavime jis atidengė dalį paslapčių ir daugiau. Ir kas kitas galėjo geriau žinoti „genialiojo Stalino“ darbus, jeigu ne

CHRUŠČIOVAS, BUVęs
DEŠINIOJI STALINO
RANKA

ir dalyvavęs visose jo piktadarybėse?

Faktas yra, kad Chruščiov Stalinui ištikimai tarnavo. Tik tai dabar, pats įkops į Stalino sostą, jau laisviau prakalbėjo, ir atidengia daugiau ir daugiau „gražiųjų“ Stalino darbų — vis daugiau žmogžudysčių, kurių aukomis buvo Chruščiovo artimieji...

MAUZOLĖJAUS su Leninu ir Stalino mumijomis uždarymas tokio metu, kaip kompartijos suvažiavimas, kada pati geriausia proga būtų aplankyti savo „šventuosius“, sukėlė ypatingą sensaciją. Po visų Chruščiovo kalbų ir daugelio Stalino piktadarybių išaiškinimo mauzolejaus, Raudonojoje aikštėje, uždarymas sukėlė spėliojimus, ar Chruščiovas ne siunčia Staliną mesti iš mauzolejaus. Taip ir padaryta.

Kaip ten bebūtų, tai mums neįdomu. Bet mums įdomu paklausti Mizarą, Bumbą ir visus Kremliaus šalininkus, KAIP JIE GALI PASILIKTI PARTIJOJE, KURI TIKTAI PIKTADARYBĖMIS GYVENA?

Ir ko verta tokia partija, kurios net viduje, savųjų tarpe, nėra nė šešėlio laisvės, kuri visą kraštą valdo gansteriško mis priemonėmis, remdamasi teroru ir žmogžudystėmis?

SOVIETINIAI veiksmai da bartyje, ar nėra tie patys, tik tai kitu vardu, Lenino, priden giami? Argi visi tie, kas garbina sovietinę diktatūrą, taip jau akli, kad to nemato?

Kai Kremliuje verda kompartijos suvažiavimas, su labai dideliais šokiais nesibaigiančiu kompartijos ratu,

ŽMONIJOJE VYKSTA
DIDELIS SAJŪDIS,

gavęs stiprų atgarsį ir Jungtinių Tautų Organizacijoje. Tegul su nieku nesiskaitęs Stalino mokiny, Chruščiov, visą tai vadina isterija, bet yra

NEPAPRASTAI DIDELIS
IR SVARBUS FAKTAS,

kad Jungtinių Tautų plenumas 87 balsais, prieš sovietinį 10 balsų ir tiksliai vienam susilaukė, priėmė nutarimą — kreiptis į sovietinį diktatūros vadą, kad 50 megatonų bomba vis dėlto nebūtų sprogdinama. Svarbus faktas, kad šiai aiškiai tiesai pritarė ir visos naujos Afrikos valstybės.

SAJŪDIS PRIEŠ
ATOMINIUS BANDYMUS
plečiasi ir apima visą žmoniją. Faktiniai tai verčia nieku visus sovietinius bandymus. Chruščiovas į visa tai numojo ranka ir 50 — 100 megatonų bombos sprogdimą padarė.

Ir to užtenka, nes yra faktas, kad atmosferos užnuodijimas atominių nuosėdomis yra žmogui pavojingas. Mokslininkai prileidžia, kad tai neliks be pasekmių — žmonijai tai kaštuos sveikatos ir gyvybių. Nenuostabu, kad visoje žmonijoje vyksta protestų demonstracijos prieš Maskvos darbus...

Ar Maskva jau pasiruošusi pradėti atominį karą, sunku pasakyti, bet

BERLYNE VYKDOMOS JŲ
PROVOKACIJOS

tebekelia susirūpinimą. Berlynas tebėra raktis politinėje akyje. Visos tos provokacijos — geležinės sienos pastatymas, policijos šūviai į bėgančius „iš rojų“, visoki varžymai vaka riečių judėjimo — greičiausia yra tikrai nervų dirginimas, bandymai, kaip Vakarai į jų provokacijas reaguos. Bet... ar ilgai jie taip žais su ugnimi?

TORONTO

LIETUVIŲ NAMAI ATŠVENTĖ DEŠIMTMETĮ

Spalio 21 d. Lietuvių Namai, gausiai dalyvaujant šeri ninkams ir svečiams, atšventė savo dešimtmetį. Minėjimas, kurį vedė v-bos pirm. St. Banelis, buvo pradėtas iškilmingu aktu, į garbės prezidiumą pakviestus L. Namų kūrėjus: buv. Fondo v-bos narius J. Strazdą, Kl. Dalindą, J. Karą ir A. Šalkauskį ir laikino sios valdybos narius O. Indrelienę, E. Jurkevičienę, J. Jakubyną, J. Jagėlą ir J. Margį. (kiti buv. Fondo v-bos nariai, būtent — J. Jurskaitis yra miręs, A. Kiršonis, J. Bersėnas iš Toronto yra išvykę, o A. Buinulis, K. Lukošius ir L. Abramonis dėl tarnybinių apyvų minėjime nedalyvavo).

Trumpai apibūdindamas L. Namų kūrimo darbą ir iškel damas pirmuosius šio darbo

KAS NAUJA KANADOJE

KANADOS MINISTERIS PIRMININKAS
JAPONIJOJE

turi labai simpatingą viešnagą. Jis su savo žmona buvo priimtas imperatoriaus ir su ministru. Iškėdė turėjo pasitarimus. Be ko kita, buvo tariamasi ir prekybos reikalais, nes eksporto klausimas stovi gana nelen gvoje būsenoje.

ONTARIO KONSERVATO
RIAI TURI NAUJĄ
LYDERĮ

kuriuo susirinkimas Toronte išrinko advokatą, 44 m., J. Robertsoną, Fosterio kabinete švietimo ministerį. Jis išrinktas tik tai 6 tame balsavime. Fosterio pasitraukus iš Ontario ministro pirmininko pareigų, J. Robertsonas užims jo vietą. Spaudai jis pareiškė, kad rinkimų į Ontario parlamentą jis nedarys anksčiau, kaip sekančiais metais.

PRANAŠAUJAMI 3 MILŽI
NIŠKI KANADOS
MIESTAI

Konferencijoje Montrealyje kunoje buvo svarstomi ateities klausimai, planuojamas A. D. Crerar, remdamasi Kanada vystymosi sąlygomis, numato, kad Kanadoje iki 2000 metų išaugs trys miestai milžinai: vienas, kuris prasidės prie Thee Rivers ir nusitęs iki Cornwall ir jo centrą sudarys Montrealis; kitas, kuris nusitęs nuo Coburgo iki Londono ir jo centrą sudarys Torontas, ir trečias išaugs Britų Kolumbijoje Fraser upės žemumioje.

ORGANIZUOJAMI DAR
BAI ASMENIMS PER
50 METŲ

Ontario visuomenės globos ministerija praneša, kad jos apimtyje yra sudarytas specialusis gyvybių, kurio tikslas rūpintis darbu asmenims, peržengusiems 50 metų amžiaus. Skyrus tikslas ne tik parūpinti jiems darbų, bet, reikalingi esant, ir juos paruošti tam tikriems darbams, juos apmokyti.

SUDARYTA ŪKINĖ ON
TERIO PROVINCIJOS
TARYBA

Didėjant gyventojų kiekiui, didėja ir pareikalavimas darbų. Todėl min. pirm. Frost tam tikslui sudarė ūkinę tarybą.

gai padainuojant keletą dainų, o solist. J. Sriubiskienė triukšmingais pojimais buvo iškviesta biustuoti.

Po meninės programos publika skubėjo į viršutinius sales prie užkandžių ir atsigalvini mo, o apatinėje salėje, lietuvių orkestrui „Olimpija“ grojant vyko šokiai. Nelauktai greit atėjo ir skirstymosi laikas, o publika vis dar nenorėjo salės aleisti.

Dešimtmečio paminėjimas buvo visais atžvilgiais pasisekęs ir finansiškai gražiai parėmė L. Namų kasą.

LIET. KARIUOMENĖS šventės minėjimas bus lapkričio 26 d., sekmadienį 5 val. Prisikėlimo par. salėje.

Paskaitininku pakviestas mūsų žymus kalbėtojas kūr.-sav. J. Matulionis, o meninę programą išpildys „Varpo“ choras ir tautiški šokių grupė. Įėjimas — laisvos aukos faktiškomis išlaidoms padengti. Minėjimą ruošia kūrėjai — savariai ir šauliai.

Tą pačią dieną abiejose bažnyčiose už žuvusius ir žūstan

bą, kurios tikslas plėtoti darbus. Provincinės valdžios skaičiavimu, kasmet reikia parūpinti apie 60,000 naujų darbų. Tat reikia susirūpinti naujų imonių steigimu bei esamų plėtimu.

KANADA „BOMARC“
JAU TURI

Ilgai vykęs ginčas dėl raketa „Bomarc“ yra apriesęs. „Bomarc“ iš JAV jau yra atgabentos ir įrengiamos netoliese nuo North Bay, iš kur reikia ištikus, jos ir bus šaunamos.

VARINĖ JUOSTA JAV
NEPASISEKĖ

nors jau buvo rašoma, kad aplink Žemės rutulį satelitas „Midias“ esą pabėgęs 350 mil. varinių vielėlių, kurios tarnautų greito radio susisieki mo tikslams. Nors bolševikai, atsilypindami už žmonijos demonstracijas prieš Chruščiovo 50 megatonų bombą, jau buvo pradėję demonstracijas prieš tą varinę juostą, bet pasirodė, kad „Midias“ dėl kažkurių priežasčių neatsidarė ir varinių vielėlių aplink Žemę neišbarstė...

KITOS NAUJIENOS

— Kinų delegacija išvyko namo. Nors formaliai ryšiai su Maskva nenutrūkę, bet plyšys aiškus visoje sovietinėje sistemoje, nes Albanija, kurią pamerkė Chruščiovas su savo šalininkais, yra Kinijos palaikoma, tai ir Chruščiovo kaltininkai Albanijai, tenka visų pirma Kinijos komunistams.

— Sov. karo min. Malinovo kis pareiškė, kad rusai turi išradę priešbalistinį ginklą.

— Čombe pasirašė pahu bas su JTO, bet gresia Katangos karas su Kongu, kuri reikalauja, kad Katanga būtų Kongo dalis, kai ši skelbia nepriklausomybę.

— Sov. Kusija jau išsprog dino 25 A bombas.

— Japonija, Švedija, Norvegija ir Anglija pareiškė Rusijai protestus, dėl atominių bombų sprogdinimo jų pašonėje, nes tai apkrečia orą mirtiniais krituliais.

— Socialistų internacionalo suvažiavimas įvyko Romoje, pasisakęs prieš 50 megatonų

čius už Lietuvos laisvę bas specialiai laikomos pamaldos, kuriose savanoriai ir šauliai organizuoti su savo veliavomis dalyvauja. Taip pat, kaip ir kitais metais, klebonams leidus, prie bažnyčių bus renkamos aukos laisvės kovų invalidams, esantiems Vokietijoje ir šiame krašte, sušelpiti.

Kariuomenės šventės minėjimo išvakarėse, lapkr. 25 d., šeštadienį, kūrėjai — savanoriai šv. Jono parapijos salėje rengia pobūvį — balių su menine programa bei šokiais, kuriems iš anksto yra pasamdytas vienas iš žinomų Toronte geriausių orkestrų.

PARENGIMAI IR
STREIKAI

„Vyčio“ tradicinis balius, turėjęs įvykti lapkričio 4 d. Royal York viešbutyje, dėl ten esančio tarnautojų streiko, yra atšauktas. Salė buvo išnuomota dar prieš streiką. Visi šio parengimo nuolatiniai svečiai yra prašomi atsilankyti į bendrą SLA ir „Vyčio“ balių, kuris įvyks lapkričio 11 d. Prisikėlimo par. salėje.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Nepaprastai svarbu, kad tautiečiai, ypač „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojai, lietuviškojo židimo, koks yra NL leidykla, plėtimui ir tobulinimui siunčia įnašų. Labai malonu, kad vis atsiranda dar naujų taltininkų, kurie NL Mašinų Fondo vajui eina į talką. Visiems didelė pagarba ir padėka.

Štai mūsų bendradarbis Hamiltone p. L. Pulinauskas suradęs NL Mašinų Fondo vajaus rėmėjus ir atsiuntė jų įnašus. Bet kiti NL skaitytojai nelaide, kad kas juos paprašytų, ir patys siunčia šiam svarbiui reikalui galimą savo įnašą. Jie visi čia ir skelbiami.

Dr. Kaskelis Juozas,
Toronto, Ont.\$30.00

Girdzijauskas Izidorius,
Toronto, Ont.\$10.00

Bajoraitis Juozas,
Hamilton, Ont.\$10.00

Burdinavičius Stasys,
Hamilton, Ont.\$10.00

L. Eimantas,
London, Ont.\$ 2.00

E. Lengnikas,
Hamilton, Ont.\$ 2.00

J. Samušis,
Hamilton, Ont.\$ 1.00

Visiems prisidėjusiems prie Mašinų Fondo vajaus nuoširdžiausiai dėkojame.

Viso per savaitę gauta \$65.00 NL M. F-de buvo \$ 6,365.00 Per savaitę gauta. \$ 65.00 Dabar M. F-de yra \$ 6,430.00 M. F. užplanuota \$15,000.00 NL Mašinų Fondui

dar trūksta\$ 8,570.00 Tautiečius, ypač N. L. v. skaitytojus, maloniai prašome Mašinų Fondą papildyti iki už planuotos sumos, už ką būsime labai dėkingi.

Mašinų Fondo vajaus taltininkais sutiko būti nauji taltininkai:

Ambrazas Kazys,
Montreal, Rosemount,
5111, — 11 Ave,
tel. RA 9-5525.

Alinauskas Gasparas,
Montreal,
7342 De Lanaudiere,
tel. RA 9-9453.

Sveikiname naujus NL Mašinų Fondo baigiamojo vajaus taltininkus ir kviečiame naujus, kuriuos prašome apie tai pranešti Vyriausiajam vajaus vykdytoji Montrealyje p. J. Šiaučiuiliui, telef. PO 7-2731. Visiems vajaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba

Nuo kapitoliaus padangės

NIEKO ALIARMUOJANCIO, BET IR NIEKO
TEIGIAMO

Tebesąs senas nusistatymas

Sulbergerių ir gaudų sukeltas nerimas lietuviškąsias viršūnes privertė apsilankyti, dėl visko, JAV Valstybės departamente.

Lietuvos atstovas p. Kajecas ir VLIKO pirmininkas p. Trimakas, abu drauge, daugiau gal VLIKO viršūnės iniciatyva, lankėsi Valstybės departamente ir su atitinkamais pareigūnais aiškinosi rūpimus klausimus.

Atsilankiusieji, kaip jau daug kartų praityje, užtikrinti, kad JAV vyriausybėje nieko naujo nėra — laikomasi seno nusistatymo ir Lietuvos atveju jokių pakeitimų nėra.

Tokie patikrinimai geri ta prasme, kad aliarmo nepatvirtina, bet, iš kitos pusės, jie lie

tuvių nepatenkina, kad nedarė nė žingsnio pirmyn, be ko negali būti ir geresnių vilčių. Nes stovėjimas vietoje neišvengia mai veda į smukimą.

Galimas dalykas, kad atsilankiusieji turi būti atsargūs, kaip ir Valstybės departamentas, kuris turi begales rūpesčių ir naujų nenori sukelti. D-tas teigiąs, kad JAV laikosi už kolonializmo panaikinimą bet kur ir už tautų apsisprendimo teisę. Tai yra principinis nusistatymas. Bet reikalas kitaip atrodė, kai tenka minėti detales.

Kol kas tuo gal ir pasitenkime, bet vis dėl to, kur tik tai galėdami, kelkime viešumon ir detales, atseit, nesibi jokime nurodyti ir vardus visu tautų, kurios yra pavergtos ir kolonizuojamos.

Kor.

LAISKAS KANADOS MINISTERIUI PIRMININKUI

The Right Honourable John G. Diefenbaker,
Prime Minister,
Ottawa.

Honourable Sir:

We take great pleasure in bringing to your knowledge the fact that the Lithuanian - Canadians honour you highly Mr. Prime Minister for your statement of October 13, 1961, condemning the colonialism imposed by the U. S. S. R. in the Baltic States and elsewhere.

Your noble-minded views, expressed on various occasions, sentencing the Soviet ena

lavement of Lithuania, encourage us to take this opportunity in earnestly requesting you to give instructions to the Canadian Delegation at this Session of the United Nations General Assembly to support, it any, or to introduce a proposal condemning colonialism everywhere and especially the most vicious one practised by the Russian Empire's satraps in the Baltic countries.

Respectfully,

Jonas Žmuidzinas
President of Political
Committee.
Jonas Kardelis
Secretary

bombą.

— Graikijoje rinkimus laimėjo buvusios valdžios šalininkai.

— Amerikai labai gerai pasisekė paleisti Saturno raketą, kuri numatoma prieš 1966 metus nuneš žmogų į Mėnulį. Tai 460 tonų raketą.

— Gen. Gurselis išrinktas Turkijos prezidentu.

— Adenaueris sudarė V. Vokietijos kabinetą.

— Montrealičių pp. Paulių nuomininkai išlošė \$101,500.

— Vorošilovas Kremliuje vėl pakartojo savo atspąsą „antipartinės grupės“ o Molotovas laikosi kietai ir naująją Chruščiovo programą vadina „nuosmūkiu“.

— Quebeco separatistai kelia triukšmą, bet susilaukia ir stipraus pasipriešinimo.

— Gen. Anders važinėja po JAV ir Kanadą ir varo propagandą už Lenkiją.

— Londone protestuojantieji prieš A bombas vykdo „sėdėjimo“ demonstracijas.

— Kanados užs. r. min. Gre en, dabar einąs min. pirm. pareigas, kaltina sovietus už A sprogdinimus.

— I Rusijos grasinimus Amerika atsakė, kad ji turi visas galimybes Sovietus sutriuškinti.

— Lenkijoje suimta turistė Chelkowska - Rózwadowska, Anglijos pilietė.

— Lenkai neįsileido JAV kongresmėnų į jų suorganizuotos ligoninės statybos kartinio akmens padėjimo iškilme.

— Indijos ir Indonezijos komunistų atstovai Kremliuje nepripažino Albanijos kompartijos pasmerkimo drauge su kinais.

— Nasser Egipte suėmė egiptiečių, kurie jo manymu, su darė priežastį, dėl kurios atsi metė Siriją.

— Gagarin serga. Atšauktas jo lankymasis Italijoje ir kt. Spėliojama, kad jo liga esanti paslaptinga.

— Kanadoje šiomet leista sumedžioti 36,000 briedžių — moos.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDZIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.
DOMINIC 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50	America & S. America ..	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. paštu ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal usitarimą, gauna nuolaidų.

Neužmirškime aukos!

KLB ŠALPOS FONDO INFORMACIJA.

Metinis šalpos vėjus — tai priminimas, kad visada ir vi sur buvo ir yra žmonių neturinčių minimalinių pragyvenimo sąlygų dėl ligos, senatvės ar netikusios socialinės santvarkos. Teisingumo jausmas prašo, kad šį priminimą nešiotu mėm arti širdies, ypač dabar, kada ateinanti žiema ir Kalėdų šventės darosi juntamos. Žmoniškumas įpareigoja, kad šaunių vestuvių ir iškilmingų krikštynų puotos, balių balių lenktynės būtų atsvertos labdarybės įnašu. Turime šalpos ir labdaros institucijų — nėra kliūčių atiduoti, ką priva lome.

KLB Krašto V-bos nutari mu apylinkės buvo paragintos padaryti šalpos vėjų rudens mėnesiais ir užbaigti iki gruodžio mėn. 1 dienos. Vieni jau vėjus pradėtas. Laikas jau pra dėti ir ten, kur dar nesuskubta. Vėjus vaisiai tebūna ne tik maža Kalėdinė dovana tiems, pas kuriuos mūsų šalis Kaledų

senelis su dovanomis neateina, bet ir jaučiama pagalbos ran ka metų bėgyje.

Šalpos vėjus — tai primini mas, talka šalpai — tai pagal bos ranka tiems, kurie pasiliko senelių prieglaudose, ligoninė se ir stovyklose Vokietijoje, atsidūrė varge Sibire, Lietuvo je ir Lenkijoje; taipgi ir ne vie noje lietuvių kolonijoje Kana doje nelaimė aplanko tai vie ną, tai kitą šeimą.

Vasario 16-tos gimnazijos šelpimo reikalu P. Lelio stra: psnyje, tilpusiame N. L. ir T. Ž. šio mėn. pradžioje Sudbu rio rėmėjų būrelis nr. 12 ir 13 nėra minimi veikiančiųjų būre lių tarpe. Iš tikrųjų šių būrelių įnašai 216 dol. 1960 m. gruodžio mėn. ir 190 dol. š. m. rugpjūčio mėn. buvo pasiūsti gimnazijai per KLB Šalpos Fon dą. Ilgametis jų vadovas yra p. K. Rimas, jį šiais metais pa vaduoja J. Bataitis.

KLB Š. F. Valdyba.

ISTIESKIME PAGALBOS RANKĄ

Kasmet rudenį, mūsų bendruomenėse ruošiamasi šalpos vėjus akcijai.

Pasibaigus vasarai ir praėjus atostogų ir poilsio sezonui, žmonės vėl grįžta prie sėslesnio gyvenimo. Tai įgalina ras ti didesnę būrį talkininkų lab daros darbai atlikti ir tuo pa čiu leidžia tikėtis gražesnių jo vaisių. Todėl naudojamesi pro ga pasidalinti, nors bendromis mintimis, su maloniais tautie čiais taip svarbiu reikalu. Lab darybė yra atsiradusi kartu su žmogumi šioje žemėje. Žmo gui nuolat civilizacijai ir kultū rėjant, materialinė ir moralinė parama, vargan ir nelaimen pa tekusiam žmogui, darosi vis daugiau suprantama, ir dažniau ištiesiama pagalbos ranka. Da bartyje labdarai daugiau dė mesio ir lėšų skiria ir pati vals tybė. Lygiai šalpos reikalai dažniau praktikuojami ir tarp valstybinių mastu. Turtinges nieji kraštai padeda aprūpinti ne tik duona, drabužiu ar apa vu neturtingojo krašto pilie čius, bet stengiasi duoti ir švie sos - mokslo, kaip svarbių fak torių gerbūviui kelti.

Labdarybė galima ir egzis tuoja tik ten, kur humanišku mas nėra svetimas. Reikia ap gailestauti, kad pasaulyje yra dar kraštų, kur humaniškumui nėra vietos ir Pasaulio Kūrė jas, labdaros šaltinis — panie kinamas.

Valstybė nevisada pajėgi padėti bent minimaliai visiems varge atsidūrusiems. Čia į pa galbą ateina privatūs, daugiau pasiturintys ir geraširdžiai žmonės. Jie organizuoja ir kuria įvai rias šalpos draugijas, paramos organizacijas. Mums Kanado je gerai žinoma viena iš didžiųjų labdaros organizacija Uni ted Appel vardu. Jos veikla iš plėsta visame krašte. Aukų va jų metu ji surenka milijonus dolerių.

Šis klausimas sunkiau spren džiasi svetimiems žmonėms, at sidūrus svetimame krašte. Jų tarpe esame ir mes, lietuviai.

Mes irgi turime paramos para mos reikalingų, savo tautiečių. Dalis jų yra čia pat mūsų bend ruomenės, gi dauguma — įvairiose Europos kraštuose, už Kanados ribų. Esame čia ne blogai įsikūrę: turime nuosa vą namelį, automobilį, šiek tiek santaupų ir gal dar šio to. Tačiau ne visi tokią laimę turė jom. Dalis mūsų tautiečių liko varge ir skurde dar ir šiandien. Ir dažnas dėl ne nuo jo pri klausančių priežasčių. Turime senelių, invalidų, ligonių, ku riams ir medicina ne daug be gali padėti. Turime ir kitokių nelaimių paliestų žmonių, ku rie nepajėgūs savimi apsirūpi ti. Tačiau ir tokioje padėtyje jie žiūri į ateitį su viltimi, kad savųjų tautiečių nebus pamir šti. Mūsų pareiga ir yra jiems padėti, juos sušelpiti.

Mes neturime stambių fabri kantų, bankininkų ar kitokių turtuolių, kurie galėtų padėti saviesiems stambesne pinigų auka, bet mes džiaugiamės tu rėdami savųjų, aukojančių po rėsimi valandas kilniam šalpos darbiui. Džiaugiamės, kad dar turime ir lietuvišką širdį arti mūsų padėti.

Sunku suprasti ir moralinė vertė nustatyti tam, kuris nie kad ir jokios paramos nebuvo reikalingas. Tačiau mums tai turėtų būti gerai žinoma ir su prantama. Nes dar vos tik vie nas dešimtmetis prabėgo nuo tų laikų, kada patys buvome ne liudininkais, bet „išmaldos namų“ įnamiais. Tada mus pa maitino ir aprėngė. Niekas ne klausė, kas tu esi ir iš kur atėjai. Tai buvo niekad ir niekur nematytų svetimų geradarių auka.

Svetimi, o vis dėlto mus šelpė. Tad ar galima nepadėti savo broliui, sesei?

Ir šiais metais aukų rinkėjai lankys mūsų namus. Neužtrėn kime jiems durų. Neišleiskime jų tuščiomis. Kiekvienas šir kime auką pagal savo išgalas. Nors retkarčiais susijunkime mintimis su nelaimingaisiais.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

KLB KR. V-BOS APLINKRAŠČIAI

Elta Press Romoje

PLB Italijos Kr. Valdyba jau buvo išimta. Tuomet bu vė imtasi energingų žygių ir ji buvo vėl grąžinta į tinklą. Tuo met daug padėjo Kanados ir JAV lietuviškos organizacijos ir paskiri mūsų tautiečiai. Jie visi rašė CBC centrui raštus, kurių pasekmėje programa bu vo grąžinta. Dabar, po trejų metų, ji vėl bandoma nutrauk ti.

Krašto V-ba jau padarė vi sus galimus tuo reikalu žygius. Tačiau, labai svarbu, kad ir apylinkių v-bos ir atskiri liec viai parašytų tuo reikalu ir pa ragintų jų ribose veikiančias ki tas lietuviškas organizacijas tą pat padaryti. Krašto t-bos na riai prašomi savo vardu irgi pa rašyti asmeniškus laiškus. Mū sų naudai reikalo išsprendi mu patarnaus ne vien tik kas laiškus rašys, bet ir laiškus skai čius.

Laiškus prašant grąžinti „Traditional Echoes“ progra mą ir CBC tinklą reikia rašyti: Mr. H. G. Walker, General Manager Network Broadcas ting, 140 Wellington St., Ot tawa, Ont., arba:

Mr. E. S. Hallman, Vice-President, Programming 140 Wellington St., Ottawa, Ont., arba: Mr. Mel Robinson, Ma nager CBE radio station, Se curity Bldg. Windsor, Ont.

Padarykime tai skubiai ir ne atidėliodami, jei norime teigia mų rezultatų.

Dėl „Traditional Echoes“ radio programos.

Nuo spalio 1 d., labai daug lietuviams pasitaravusi, „Tra ditional Echoes“ radio pro grama iš Kanados valdiškosios CBC radio tinklo yra išimta. Programos netekimas yra di delis nuostolis. Tai programa, kur ilabai daug pasitaravo lie tuvių tautai ir Lietuvos vals tybės reikalui.

Ši programa iš CBC radio tinklo vieną kartą 1958 m.

Laiškai Redakcijai

Laiškas Jonui Kardeliui, „Ne priklausomos Lietuvos“ Redaktoriui

Malonus Kolega,
Jūsų dėka turėjau progos pir mą kartą pabūvoti taip Mont realio lietuvių ir su jais pasi dalinti Lietuvoje patirtais išpū džiais bei parodyti vaizdų, ku riuos aplinkybės leido pasiimti į kino filmą ir parvežti Ameri kon. Už tai draugiškas ačiū.

Dabar nerūstauk, jei pada rysi priekaištą, kad, rašyda mas „Nepriklausomoje Lietu voje“ savo išpūdžius apie ma no išpūdžius, vienu klausimu — apie mano tariamą palydo vą — ypatingai nuklydai nuo realybės, teigdamas, jog man palydovu į tėviškę buvo duo tas A. Žukauskas, kurį Tamsta vadini komunistu. Jo partine

priklausomybė aš nesidomė jau, bet aš gerai žinau, kad jis lydejo mane į tėviškę mano pa čios pakviestas ir, seną vilnie tišką draugystę pabrėždamas, parūpino ir „susiėkino prie monės. Jis, suprantama, nekal tas, kad nuvykti tėviškėn, bu vo reikalingas leidimas.

Tikiuosi, kad šį mano žode lį atspausdinsi.

Su nuosirdžia pagarba, Jūsų Salomėja Narkėliūnaitė.
New Yorkas, 1961 m. spalio mėn. 20 d.

Red. dar turi pastebėti, kad aprašyme „karvės“ ekvivalen tas“, apie 250—300 rub., su vo taikomas motociklui. Pe to, gauną 30 rb. algos per mė nesį, už „butą“ moka apie 4 rub.; kas gauna algos 300 rb., už butą moka 24 rb.

BALFO VEIKLOS METAI

Balfo operacijų metai prasi deda liepos 1 d. ir baigiasi bir zelio 30 d.

Budžetinių metų bėgyje Balfas turėjo \$124,488 paja mų grynais ir gėrybių už \$118, 157, viso \$242,645. Centre gauta \$85,112, o Miunchene (daugumoj tremtinių įkurdini mui) \$39,376. Didžiausioji vie nalytė pajamų pozicija buvo V. Vokietijoj iš įvairių tarptau tinių organizacijų gautos su mos. Vien USEP (United Sta tes /Escapee Program) davė tremtinių įkurdinimui beveik 22,000 dolerių pinigais, už ku riuos pirktą tremtiniais bal dai, įrankiai ir pan.

Didžioji Balfė gautų gery bių dalis (virš pusės milijono svarų) buvo maisto produktai, dovanoti JAV valdžios. Jie vi si nugabenti tik V. Vokietijos tremtiniais. Rūbų ir avalynės surinkta 40,290 sv., kurių di džioji dalis taip pat teko V. Vokietijos tremtiniais. Dalis rūbų buvo panaudota siunti niams į Lenkiją ir kitur.

Didžioji dalis pinigų buvo pagal davęjų ar Centro valdy bos valią sunaudoti tremtinių įkurdinimui, arti 140,000 DM (arba \$35,000). Individualiai šalpai Vokietijoj dar sunaudo ta per 3,000 dol., o Vasario 16 Gimnazijai, pagal aukotojų

Šalpos darbuotojai išsina į mus tvirtai tikėdami, kad ne bus apvilti. Padėkime jiems, parodykime lietuvišką širdį ir dosnią ranką!

Z. Pulinauskas.

Truputis papildymų ir pataisų

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI
RAŠO PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA

10.

24) Lietuvių Tauta (XVI, 1958 m.) — nors kasmet buvo perrenkama L. T. redakcija bet kolei dr. Basanavičius tebe buvo gyvas, niekas iš redakci jos sąstato nekėlė klausimo, ko dėl dr. Basanavičius de facto pats vienas redagavo, tepirėlis damas dr. Jurgį Šlapelį sude rintį L. T. rašybą su paprastai spaudoje vartojama. L. T. I sios knygos rašyba tebebuvo dar basanavičinė.

25) Lietuvių - Ukrainiečių Draugija (XVI, 1958 m.) įsteigta Lietuvos Šaulių Sąjun gos veikėjų sumanymu, paiai kyta dar Vilniui Vaduoti 34 jungos. Ligi 1935 m. balan džio mėn. pirmininkavo Myko las Biržiška, paskui L. Vailio nis, šiam pasimirus — Vikto ras Biržiška. Veikliausi Dr-jos nariai buvo — redaktorius šau lys V. Daudzvardas ir ukrai nietis J. Bartavičius.

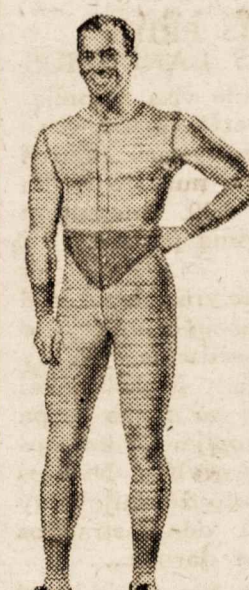
26) Lietuvos Taryba (XVI, 1958 m.) Perdaug griežtai pa sakyta, jog „su mažumomis ne pavyko susitarti: nė vienas jų atstovas nesutiko į tarybą įei

ti“. Dar 1918 m. pabaigoje Lie tuvos Tarybai tebesant Vilniu je, Tarybos narių sąstatan ko optuota XI 26 6 gūdai (Vacl. Lastauskis, Ivanas Luckevičius, Janka Stankevičius, kun. Vladas Toločka, K. Falkevi čius ir Dominikas Siemaška), o XII 11 3 žydai (dr. Jokūbas Vygodskis, Rozenbaumas ir Ra chmiličevičius). Lenkai, supran tama, nesutiko įeiti Lietuvos Tarybon, kurioje jie nebūtų tu rėję daugumos, bet dar prieš pat 1919-uosius Naujuosius Me tus keli jųjų (Zigm. Jundzila, Jonas Pilsudskis, Steponas Mickevičius ir dar vienas ki tas) Jono Vileišio bute tarėsi su buto šeimininku, Myk. Sle ževičium, Stp. Kairiu, dar be ne kuriuo lietuvių veikėju (vie name pasikalbėjime, kur buvo atbėgęs ir gen. Bobianskis, da lyvavo ir Myk. Biržiška) ne del įtraukimo Tarybon, bet dėl lenkų dalyvavimo Lietuvos vy riausybėje — pasitarimai nu trūko, Lietuvos Tarybai ir M. Sleževičiaus kabinetui 1919. I

Nukelta į 7-tą psl.



'27' vilnoniai APATINAI BALTINIAI



Tai žieminiai balti niai, kurių niekas nepalens jų šil tumu, patvarumu ir nepaprasta jų verte.

Pasiūti specialiai patogiam nešiojimui iš vilnonės medžia gos, duodančios pilną šilumą.

Tai vertingas Penmans išdirbiny s. Galima gauti mar škinį, kelnį ir uni jos kostiumų vy rams ir berniukams.

GARSUS
Nuo 1868 metų.
27-FO-6

JUOKDARIAI...

AKINO IR LAKINO...

Stankūs ne pirmasis jau pa stebi, kad visus „ekskursantus“ ir akina į lakina. Štai pačio Stankaus žodžiai: Kauno „viešbučio restorane mums bu vo surengtas banketas, ilgas stalas buvo nukrautas valgiais ir visokiais gėrimais. Banketas pasibaigė gana vėlai su tautiš komis dainomis“.

Taigi, pagal patarlę: Kur šu va laka, ten ir loja...

NAUJA MOKSLO ŠAKA...

„Atsirado nauja mokslo ša ka — branduolinė meteorolo gija“, — sako akademikas J. Matulis.

Aišku — dėka draugo Chru ščiovo. Atominiais sprogdini mas jis tam daug pasitaravo. Greičiau jam duokite garbės Daktaro diplomą, kurį jis ga lėtų pasikabinti prie savo pa ties sau dovanos — medalių, kurių skaičius vis didėja...

CHRUŠČIOVO KULTAS
EIGOJE

„Viskas vardan žmogaus, jo gerovei“, — rašo Literatū ra ir Menas. Kokio žmogaus? — Aišku! Vardan draugo Ni kitos Chruščiovo. Geresnio žmogaus nėra pasaulyje. Gar bė ir šlovė šlovingiausiam iš

šlovingiausių — draugui Niki tai! Jam visos triubos triubuo ja, jam ploja, jam ir himnus dainuoja...

CU-EN LAI PLEPALŲ

neklauso. Kai Chruščiov 6 va landas antrą kartą kalbėjo, Cu-en-lai buvo išvykęs Leningra dan, o kai prasidėjo ištikimū jų plepalai, jis su draugais, ta rės, kad mes pas save prisiklau some plepalų, išvyko į Peki ną...

MOLODIEC PROTIV OVIEC,

a protiv molodca i sam ovca... Chruščiov išdėgė mažąją Al baniją ir mažus albanukus, bet Kinijos ir jos vado Cu-En lai nedrįso net suminėti! Girti ne buvo kaip, o papeikti, kad jis iš maskvinės generalinės lin jos kelio veda mažus, kvapo pristigo...

Koneveikdamas Albaniją, Chruščiov vis žvairavo į Cu -En lai, kuris gerai suprasda mas chacholo suktumą, bet ma tydamas jo baimę, tikiai šyp sojosi per siaurus akių ply šius... Taigi — protiv molodca — ovca...
Mandrappypkis.

Dėl ko kyla karai?

PRIEZASTYŠ KARUI KILTI

Gerb. Juozas Tysliava, senis, „Vienybėje“ teigė: „Visi karai prasideda dėl miestų ir jų teritorijų. Pvz., Jogailos ir Vytauto laikais lenkai su kryžiais čiais buvo susikivirčiję net dėl malūno... Abu pas kutiniai karai prasidėjo dėl žemių ir miestų — dėl Bosnijos ir Hercegovinos, dėl Dancigo ir jo koridoriaus“. Ir toliau: „... savo laiku Rooseveltas yra pasakęs: — „dėl Pabaltijo valstybių mes nekariausime“. Ir dar: „Žmonės, kaip ir skruzdės, kariauja dėl pilvo. Tai visų karų, visų revoliucijų pradžia ir galas“.

Kad apsprendus, kiek tikslūs augščiau pacituoti pasakymai, žemiau patiekiu vertimą straipsnio — samprotavimų tuo pačiu klausimu. Visi pabrūkiami mano.

J. D. Česna.

Visi mes turbūt atsimeiname kadaise įvykusį politinėmis temomis pokalbį tarp Ivano Iva novičiaus su Ivanu Nikiforovičium.

— Kalbama, kad trys karai paskelbė karą mūsų karui. — Kas tai per karas? Ir ko priežastis tam karui?

— Aš manau, jog anie karai niori, kad mes visi priimtu me turkų tikėjimą. Tad mūsų caras ir paskelbė aniem karų. Ne, sako, jūs patys priimkite Kristaus tikėjimą!

Tad karui kilti aniedu po nai kitos priežasties nematė. Na ir kaip jie tą priežastį galėjo matyti iš Mirgorodo?

Kiti karai iš tiesų kildavo dėl tikrai savotiškų priežasčių. Taip, pvz., Trojos karas prasi dėjo dėl to, kad princas Parisas pagrobė Spartos karaliaus Menelajaus žmoną. Karas už Ispanijos sosto paveldėjimą prasidėjo dėlto, kad Liudvika XIV panoro dovoti sa vo vaikaičiui Ispanijos karališ ką vainiką, — reikia gi pradiuginti vaikučių. Karas su Napoleonu kilo tik todėl, kad Aleksandras I-sis buvo pasi piktnę Engieno gercogo už mušimu, dar gi, kad labai ne vykusiai buvo parašytas me morandumas nr. 178. Pirma sis Pasaulinis karas prasidėjo vien dėl Austrijos imperatoriaus užsigeidimo nubausiti Serbiją už ercgercogo Ferdinanda nudoobimą Sarajeve, rusų caras užsistoję Serbiją, Prancūzija — Rusiją... Ir taip toliau!

Toks suvokimas istorinių įvykių, kurie savo laikų jaukė tautų bei valstybių likimą, turi savotišką vertę, nes jis visiems prieinamas. Gi jieškoti priežas tingumų karams kilti politinių, ekonominių, valstybinių bei diplomatinų faktorių sudėtin game sukuryje nelengva, — reikia daug ką žinoti, dar daugiau suvokti bei suprasti.

Man bus pasakyta, kad prie žastingumo panašus aiškinimas galimas tik gilios provincijos piliečių aplinkoj, žmonės gi daugmaž nusimaną įvykių eigoj, supranta, kad karai neki iš „karaliaus Fridricho no ro“, o „karaliaus Karlo pykčio“ už tokį „norą“. Karų prie

mojaus salelių? Nejau taip sunku buvo įžvelgti tikrąsias priežastis? Ir būsimasis karas, kurį išprovokuos komunistai, aišku, bus vedamas ne dėl Berlyno bet tikslo išgelbėti žmonių nuo komunistinio pajungimo.

Prezidentas Kennedy pokalbio metu su Chruščovu Vienoje pasakė: **Berlynas yra JAV-ųjų išeities taškas.** Pilnutinai tikras teigimas! Iš tiesų, nereikia ypatingos išminties, kad suvoktų apimtį to teisingo teigimo.

1812 metais prie mažučio kaimelio Borodino, išsivystė milžiniškas mūšis. Ar tai reikė, kad Kutuzovui bei Napoleonui buvo būtina reikalingas tas mažutis kaimelis ir už jo valdymą kovėsi dvi didžiulės armijos? Jei Kutuzovas su 11 poleonu būtų samprotavę taip, kaip kairurie dabartiniai politikai ar būtų pasiekę tik šių politinių proatvimo lygio, tai vie nas jų ko gero būtų nusprendę: — Ar gi yra prasme kariauti dėl kokio tai kaimeliukščio? Bet kiekvienas anų valdų žinojo, kad kautynės prasidėda ne dėl kaimeliukščio, bet dėl žymiai augštesnio tikslo — arba pasidavimas, arba išsigelbėjimas nuo agresoriaus.

Žinoma, kiekvienas žmogus turi teisę būti trumparegiu. Bet pajutęs nedamatas, žmogus griebiasi akininių. Kaip galia, kad dar neišrasti akiniai kai kuriems politikams! Jeigu to kie akiniai būtų buvę jau iš rasti, tai panašaus lygio politi kai matytų Laose ne tik tai Laosą, o Berlyne ne tik tai Berlyną, bet matytų tai, kas už tų punktų stovi — žmonių likimą.

„Berlyne yra JAV-bių gy nybos išeities taškas“. Ši pilnutinė teigima būtina teisingai išplėsti — **Berlyne prasideda visos žmonių gynyba.**

Raiteliai sako, kad kiekvieną kliūtį pirm viso reikia „nu galeti širdimi“, o tik vėliau arklio ir jojiko raumenimis. Ir jei kliūtis nenugalėta širdimi, jei jojiko širdyje gimė baiktumas ir arkliui persidavė abejonė, tai raumenys lieka nieko verti ir kiūtis nebus nugalėta. Panašiai ir Bismarkas tvirtino, kad kiek viename kare yra vienodų svarbumo „svorinės galimybės“ ir „galimybės nesvorinės“. Svorinės — kiek divizi jų bei artilerijos junginių, koks pramonės bei finansų stovis, ginklavimo kokybė, tieki mo bei aprūpinimo pasiektes lygis, net kiekvieno kareivio paruošimo laipsnis ir p.n.s. Nesvorinės — kovai parengties laipsnis, valia, noras kariauti, atkaklumas, ryžtingumas ir visai tai, kas sudaro „kautynių psichologiją“, t. y. koks yra armijos (kariuomenės) bei visų gyventojų psichologinis lygis, kokia visumoje tautos psichologinė būklė.

Širdimi nugaleti kliūtį! Su rinkti i vieną kumštį visas nesvorines galimybes, tikriau,

Vidinė kompartijos kova

Nikita Chruščiov

STIPRINDAMASIS STALINO SOSTE,

atsiskaito su priešais ir žengia per kliūtis į neribojamą galybę, kurią buvo pasisavinęs Stalinas.

Tai yra Stalino kelias. Chruščiov smerkia Staliną, kad pats iškištų jo vieton.

O dabar pasiklausykime, ką Chruščiov kalba apie Josifą Visarionovičių Staliną, kurį čia Mizara, Bimba ir kiti Maskvos agentai garbino ir kėlė į padangę kaip „pasaulio darbo žmonių vadą, draugą ir tėvą“. Stalinas buvo jiems, ir pačiam Chruščiovui, kaip Dievas, kurio vardo negalima minėti be reikalo ir dar daugiau, nes prieš Dievą žmonės paburnoja, o prieš Staliną ir to nevalia buvoti daryti.

Kiek praeikimų buvo paleista prieš tuos, kas sakė, kad taip nėra,

~~~~~  
vertybes! Ar ne šis uždavins šiandieną įpareigoja kiekvieną mūsų?

„Likiminio klausimo išsprendimą“ komunizmas parengė Berlyne. Visai galimas dalykas, kad paskutinę minutę jis atsisitrauks, kaip ir praeitais metais atsisitraukė tame pačiame Berlyne. Bet taip pat galimas dalykas, kad ši syki komunizmas laikysis iki galo. Ir jei Chruščiovas, kaip kad jis grąšina, prives iki atviro karo, tai iš anksto reikia pasirūpinti įsigi jimu „nesvorinių ginklų“. Jau pats laikas suprasti, kad je nesvoriniai šansai negali būti apriboti lengvąpėdisku įsitaigojimu, — Nekariausime gi mes dėl Berlyno! Pramatant gali nų karą, būtina išuolaiškinti mobilizacija ne vien tik kariuomenės bei karinės pramonės papildinij ir dalykų, bet būtina pilnutinė mobilizacija ir „nesvorinių jėgų“. Būtinąs ugdymas asmeninės ir bendrinės valios, ryžtingumo ir atkaklumo, o pagreičiui su tuo, būtina pilnutiniu mastu išvystyti kovos pasirušimui atsigauti ant nugaros ir užriesti visas keturias, kaip tai daro maži šunys, čiai, iš anksto pasiduodami nuožmaus šuns malonei. Priešas jau stovi prie slenkščio. Dar daugiau, jis žiaurus ir jau pakėlė koją, kad peržengtų slenkstį. Ar būtina visokerio pai ruoštis, kad visomis jėgomis pasipriešinusi, ar tik pasitenkinti svarstymu, „dėl ko“ galima ir „dėl ko“ negalima kariauti? Dabar tikra nesąmonė svarstyti karą kilsiant „dėl kokio tai objekto“! Kariaujama bus už ko: — Už žmonių laisvę ir išsigelbėjimą nuo komunizmo!

Išikinkęs, nesakyk — nepavesiu, o iš anksto prisipažink — pasiduosiu!

N. Narokov

Iš N. R. Slovo vertė  
Jonas D. Česna..

nio sekretoriaus pareigose. Todėl aš siūlau draugams apgalvoti būdą Stalinui perkelti iš šitos vietos ir paskirti į šią vietą kitą žmogų, kuris visais kiais atžvilgiais skiriasi nuo drg. Stalino tik vienu pranašumu, būtent, pakantresnis, lojalesnis, mandagesnis ir atidesnis draugas, mažiau kaprizingas ir t. t.“

Kaip matote, Vladimiras Leninas gerai suprato, kad neigiamai Stalinui broužai gali padaryti daug žalos partijai ir valstybei. Deja, į Lenino perspėjimus ir jo patarimus laiku nebuvo atsižvelgta, ir dėl to partijai ir šaliai teko pergyventi nemažą sunkumą, kuriuos sukėlė asmenybės kultas.

Chruščiov jau nemini masinių žmogžudysčių, kurių skaičius siekia milijoną žmonių.

Bet...

### NE VIENAS STALINAS ŽMOGŽUDYS IR KENKĖJAS...

N. Chruščiov tęsia kaltinimus:

„XX suvažiavimo nubrėžtą lenininį kursą pradžioje teko vykdyti tokiomis sąlygomis, kai įnirtingai priešinosi antipartiniai elementai, karšti šalininkai metodų ir tvarkos, viešpa tavusios esant asmenybės kultui, revizionistai ir dogmatikai. Prieš lenininį partijos kursą stėjo antipartinė frakcinė grupė, į kurią įėjo Molotovas, Kaganovičius, Vorosiļovas, Malenkovas, Bulganinas, Pervuchinas, Saburavas ir prie jų prisidėjo Šepilovas.“

Pradžioje partijos linijai, smerkiančiai asmenybės kultą, vystančiai vidinę partinę demokratiją, smerkiančiai ir ištaisančiai visus piktnaudžiavimus valdžia, aiškinančiai konkrečius re presijų kaltininkus,

smarkiai priešinosi Molotovas, Kaganovičius, Malenkovas ir Vorosiļovas. Tokia jų pozicija nebuvo atsitiktinė: jie asmeniškai atsako už daugelį masinių represijų partinių, tarybinių, ūkinių, karinių ir komjaunimo kadry atžvilgiu

ir už kitus panašius dalykus, pasireiškusius asmenybės kulto laikotarpiu. Iš pradžių ši grupė sudarė CK Prezidiume nežymią mažumą.

### KAIP VYSTĖSI KOVA

Bet kai partija išvystė kovą už lenininį partinio ir valstybinio gyvenimo normų atkūrimą, pradėjo spręsti tokius ne atidėliotinus uždavinius, kaip plėšinių įsavinimas, pramonės ir statybos valdymo pertvarkymas, sąjunginių respublikų teisių išplėtimas, tarybinių žmonių gerovės kėlimas, revoliucinio teisėtumo atkūrimas, frakcinę grupę suaktyvino savo antipartinę ardumąją veiklą ir pradėjo telkti šalininkus CK Prezidiumo viduje (Chruščio vas nesako, kad tai prieš jo asmens kultą). Į ją stėjo Bul Nukelta į 6-tą psl.

### V. SIRIJOS GIRA

## Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

47.

Kažkurį rytą, susidūręs palatoje su Pileckiu, Barvainis trumpai išdėstė jam savo mintis.

— O žinot, jūsų sumanymas visai neblogas — nriarė Pileckis, vartydamas tarp pirštų stetoskopą. — Atrodot jus blogai, Vilniaus klimatas jus veikia neigiamai, kodėl jums neprasivėdinti?

— Ir iš tikrųjų, kodėl man neprasivėdinti? — beveik žiaugsmingai pakartojo Barvainis. Pileckis žvilgtelėjo į jį truputį nustebęs, o Barvainiui toptelėjo, kad jo kolega laiko jį idiotu.

Taip pasikalbėjimas ir nutrūko, o sekančios dienos po pietų Barvainis užėjo į Sveikatos apsaugos ministeriją.

Barvainis nemėgo istaigų, mažai jose jam tekdavo ir buvoti. Jis paklaidžiojo po koridorius, palypėjo laiptais į viršų, po to vėl žemyn, vėl augstyn, pagaliau atsidūrė mažame kambarėlyje, kur jam nurodė einas pro šalį senukas su tankia barzda.

— Kodėl gi jūs neinat į sveikatos skyrių? — paklausė jo tarnautoja, jauna mergina. — Miesto sveikatos skyrius sukrantat?

— Nesuprantu, — gažiai atsakė Barvainis. — Man ne reikia jokio sveikatos skyriaus. Aš nenoriu ikti mieste. Fer kelkit mane kitur.

— Jūs norit išvykti iš Vilniaus? — mergina nustebus pažiūrėjo į Barvainį. — Daktare, — ji šūktelėjo pro duris į kitą kambarį, — čia vienas gydytojas nori išvykti iš Vilniaus! Iš gretimo kambario išėjo visai dar nematytas jaunas

vyras. „Štaikokie jaunuoliai tvarko mūsų likimą“, — pagal vojo Barvainis.

— Palangoj mano vaikai, — tarė jis. — Gal rastumė man vietą arčiau jų? Nors ir Klaipėdoj.

— Klaipėdoj laisvų vietų nėra, — paprieštaravo mergina. — Šilutėn paskyrėm du naujai baigusius...

— O aš manau, gal pavyktų mums daktarą ten įdarbinti, — nutraukė jaunas gydytojas, priekaištingai į ją žvilgtelėjęs. — Pasistengsim, daktare Barvaini. Jūs direktoriaus suti kimą turit?

— Kokio direktoriaus sutikimą? — Barvainis karko pasijuto vėl patekęs į kažkokį nerealių pasaulį. Jis girdejo, kas jam kalbama, ir atsakinėjo, tačiau suvokti kalbamo dalyko esmę jam buvo dabar nepaprastai sunku.

Jaunas gydytojas kantriai aiškino:

— Jums reikia gauti ligoninės vyriausiojo gydytojo sutikimą, kad jus atleidžia. Kaipgi taip jūs išvyksit be niekur meko?

— Mane atleis, — karčiai murmtelėjo Barvainis. — Gal liu jums atnešti nors du sutikimus.

— Aš manau, paskyrimą pavyks gauti, — kalbėjo jaunas gydytojas. — Jeigu Klaipėda sutiks tamstą priimti, su prantama. Gal šiuo metu ji turi savo kandidatą, nežinau.

— Klaipėda, būtinai Klaipėda, — su įkarščiu prasė Barvainis. — Prašom, jeigu galite ką padaryti. O direktoriaus sutikimą aš jau gausiu.

Išėjęs į koridorių, jis vėl susidūrė su senuku. Tanki barzda plaukė koridorium, kartu su barzda serukas, o į rankin din žengė Barvainis. Koridorių buvo gana tamsu, bet verti bulin pro langus veržėsi giedraus dangaus skliautas. Barvainis vėl žvilgtelėjo į barzdą, dabar ji plaukė kaip debesėlis žydrame dangaus fone.

Ir Barvainis vėl pasijuto gyvenęs realių daiktų pasaulyje.

Tame pat vestibulyje, koridoriuje ir kambaryje dar kar

tą jis atsidūrė po savaitės. Ta pati mergina sėdėjo už rašo mojo stalo. Greitame kambaryje kažkas šlamino popieriaus lakštus: tur būt, tas pats jaunas vyrukas, gydytojas. Tačiau priešais merginą sėdėjo gražios išvaizdos moteris, matyt, interesantė.

Barvainis atsiprašė ir norėjo vėl grįžti į koridorių.

Mergina jį sulaukė:

— Prašom sėsti, daktare. Jūs mums nekludot.

Dabar ji Barvainį priėmė kaip seną pažįstamą.

„Vadinasi, atsakymas bus neigiamas, — nusprendė Barvainis. — Kai atsakoma neigiamai, bandoma šypsotis. Sun kešniems ligoniams mes irgi švelnesni“.

— Periferijoje dar stinga darbuotojų, o jūs veržiatės į Vilnių, nors čia medikų perteklius, — aiškino mergina inte resantei; dabar jos balse skambėjo nekantrumo gaidelė. — Lyg jums buvo tenai bloga. Darbo ten nedaug, o apamai — rojus žemėje. Aš pati mielai ten važiuočiau, jei tik mane kas leistų.

— Jūs, manau, ir važiuosit, tačiau tik vasar, — interesan tės balse irgi skambėjo nepasitenkinimas. — Bet vasarą ten irgi ne visoms rojus. Ir labai klystate, kad darbo nedaug; pa sirauskite pagaliau po statistiką. Jūs manote, motereys ten kitokios negu Vilniuje? Vaikus joms gandraus nešioja?

— Na ką jūs dabar, nei ši, nei tą... O dėl jūsų — tai lai spsėndžia vadovybė. Metate darbą, atvažiuojate savo nuo žiūra, o paskui reikalaujate tvirtinti įvykusius faktus.

— Aš tamstai juk sakiau, kad noriu toliau mokytis.

— Tegų sprendžia ministras. Tik darbo taip nemetama.

— Bet aš juk dirbu!

— Savivališkai pasišalinusi iš ankstyvesnių pareigų. Ir ko visiems i tą Vilnių grūstis? Štai daktaras Barvainis savo noru vyksta iš Vilniaus.

„Pasidariau didvyris, — su karčia ironija pagalvojo Barvainis. — Kartais didvyriu pasidarai prieš savo norą“.

Jam buvo dabar labai nepatogu prieš tą interesantę.



## Lietuvių kalbos židinys Vokietijoje

**TIK PRIEŠ 200 METŲ VOKIEČIŲ UNIVERSITETAS  
PRŪSIJOS KARALIAUS POTVARKIU RUOŠĖ MAŽLIE  
TUVIAMS KUNIGUS**

Lietuvių kalba palyginamajai kalbotyrai

Halė — viena svarbiausių lituanistinės filologijos centrų Vokietijoje. Jos ryšiai su Lietuva ir lietuvių kalba prasidėjo dar XVIII a. pradžioje ir tebesitęsia iki šių dienų.

Lituanistiniai dalykai Halėje jau iš seno yra susiję su jo universitetu. Jame 1727—1740 m. veikė specialus lietuvių kalbos seminaras. Šis seminaras buvo įsteigtas Prūsijos karaliaus potvarkiu ir finansuojamas iš jo lėšų. Seminaro uždavinys buvo apmokėti lietuvių kalbos būsimuosius kunigus, kurie turėjo dirbti lietuviškoje Rytų Prūsijos parapijose. Tuo tikslu, naujamiesiems valdžios teikiama mis lėšomis. Halėje studijavo nemažas skaičius jaunuolių, kilusių iš Prūsijos.

Kodėl tokiame seminarui įsteigti buvo pasirinktas palyginti gana tolimas Halės universitetas — tikslų žinių neturima. Greičiausia tai nulėmė ta aplinkybė, jog Halės universitetas tuo metu gyveno savo klestėjimo metą. Ne kas kitas, o įžymusis Volteras sakė, jog norint pamatyti vokiečių mokslo lininkų kariną, ešą, reikia vykti į Halę. Čionykštis universitetas tada pritraukė į savo sienas daug įžymių dėstytojų ir nemaža studentų iš įvairių užsienio kraštų. Tačiau bene daugiausia lietuvių kalbos seminaro įsteigimą Halės universitetas, atrodo, bus nulėmusi A. H. Frankės veikla. Atsidėjęs pietimo principų vykdytojas, karštas kovotoja prieš ortodoksiją, pasižinęs našlaičių globėjas ir auklėtojas pradinio mokyimo liaudžiai šalininkas A. H. Frankė Halėje sukūrė išsilačiusią išgarsėjusią lietuvių kalbos leksikografiją, darybės bei švietimo įstaigų kompleksą (vadinamąsias „Frankische Stiftungen“). Jo veiklos poveikis ir garsas, matyt, pasiekė ir Prūsiją. Pietizmo sąjūdį tuo metu siejosi su šviečiamojo amžiaus idėjomis. Tad kai išliko reikalas sustiprinti lietuvių kalbos panaudojimą religinei propagandai, priartinti liuteronų kunigus prie lietuviškai kalbančios Rytų Prūsijos liaudies, valdovų akys nukrypo į pirmąjį to meto Vokietijoje Halės universitetą, ir čia buvo įsteigtas savotiškas lituanistinis židinys.

Halės universiteto lietuvių kalbos seminaras, gyvenęs daugiau kaip dešimtį metų (jis buvo uždarytas dėl lėšų ir dėstytojų trūkumo), paliko tam tikrą pėdsaką ne tik Rytų Prūsijos dvasininkų gyvenime, bet ir lietuvių filologijoje. Su to seminaro veikla yra susiję du lietuvių kalbos žodynai — vienas išspausdintas ir antras rankraštyje.

Rankraštyje išlikęs žodynas, kaip rodo įrašas paskutiniame jo puslapyje, buvo parengtas 1728 m., vos pradėjus veikti minėtajam seminarui. Tai vokiečių — lietuvių kalbų žodynas, turintis 300 puslapių, kurių kiekviename duodama maždaug po 43 žodžius, tad iš viso žodyne per abi kalbas pateikiama apie 30.000 žodžių. Žodynas buvo stengtas parengti to meto literatūrinės kalbos pagrindu, nors jame žymiai ir žemaičių tarmės įtaka. Šis žodynas, kaip iš viso ko atrodo, buvo skirtas vertimo priemonė seminaro klausytojams. Tik nepernesiai nustatyta, (tai padarė 1935 m. to paties Halės universiteto profesorius lituanistas F. Špechtas), kad šis žodynas parengė Jonas Richters (1705 — 1754), klaidėdintis, pirmasis trumpą laiką dėstęs lietuvių kalbą minėtajame seminare ir paaiškojęs jo bibliotekai nemaža ano meto lietuviškų knygų, kurių dauguma (18-ka) išliko Halėje iki mūsų dienų. Šis vienas pirmųjų lietuvių kalbos leksikografų, grįžęs iš Halės, visą laiką gyveno ir mirė Klaipėdoje.

Antrasis Halėje parengtas ir 1730 m. čia išspausdintas lietuvių leksikografijos darbas yra Fridricho Vilhelmo Hako (1706—1754) dvikalbis žodynas „Vocabularium Lithvanico - Germanicum et Germanico - Lithvanicum“. Prie šio žodyno pridėta ir trumpa lietuvių kalbos gramatika, parašyta

## KULTŪRINĖ KRONIKA

SPAUDA APIE DR. NASVYČIO KNYGĄ

Amerikiečių mėnesinis knygų klubas „Family Club“, priklausančias „American Literary Guild“, pasirinko „Leave Your Tears in Moscow“ 1962 metų sausio mėnesio knygą. Knyga bus išsiuntinėta visiems klubo nariams, kurių yra per 20.000. Amerikos bibliotekininkų žurnale, žinoma amerikiečių literatūros kritikė Virginia Kirkus, kurios nuomonė turi sprendžiamos įtakos Amerikos bibliotekininkams, palankiai vertino „Leave Your Tears in Moscow“ knygą, keliuose sakiniuose duodama knygos santrauką. Ji kritiką baigia tokiu sakiniu: „Knyga parašyta be perdėto savęs gailėjimosi ir pagiežos (undue recrimination). Knyga duoda vaizdą paprasto gyvenimo Sovietijoje ir todėl turėtų gauti platų susidomėjimą“.

Žurnalas „Publishers' Weekly“, duodamas Armonienės istorijos santrauką, tarp kitko sako, kad knyga yra kaltina masis aktas dėl sovietų persekiojimo tautinių grupių ir dėl pasikėsimo išnaikinti Lietuvos žmones.

Didžiausiam Clevelando dienrašty „Plain Dealer“, knygų kritikas R. I. Snadrijl gorkame straipsnyje tarp kitų knygų ištraukė, aprašydamas deportacijos baisumus, cituoja Armonienės pareiškimą „Aš manau, kad Lietuva pigiai savo laisvę neparduoda“.

Clevelando prekybos namai „Halle Bros“, suorganizavo „Leave Your Tears in Moscow“ knygų pardavimo pradžios proga Armonienės ir Nasvyčio autografų vakarą. Ta proga buvo parduota per 150 knygų. Prieš tai Halle Bros, diarekcija pakvietė pietų beauto rių, visus tuos Clevelande gyvenančius asmenis, kurie buvo knygoj minimi, kaip padėję Armonienės atvykti į Jungtines Amerikos Valstybes. Dalyvavo lietuvių banko direktorius De Righter, kongresmans Vanik ir kiti.

Ši knyga labai tinka duoti dovanomis kitataučiams.

RAŠYTOJAS  
ALGIRDAS LANDSBERGIS

įsijungė į Antano Škėmos raštų išleidimo fondo laikinąją organizacinę komisiją, kuri rūpinais raštų telkimu Antano Škėmos kūrybos išleidimui. Komisijos sąstatą šiuo metu sudaro: inž. Vl. Adamkavičius, rašytojas A. Gustaitis, dr. Vyt. Kavolis, rašytojas J. Kaupas, rašytojas M. Katiškis, adv. Al. Kėželis, rašytojas A. Landsbergis, rašytojas A. Mackus, rašytojas H. Nagys, rašytojas K. Ostrauskas, dr. J. Valaitis. Fondui įnašai siunčiami sekančiu adresu: dr. Jonas Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32 Ill.

Visa ši įdomi lituanistinė medžiaga šiandien laikoma vadimamųjų „Frankės įstaigų“ centrinėje bibliotekoje.

Bus daugiau.

— Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondui įnašus pasiuntė Zenonas Rekašius \$25. Dalia Bobelienė \$15. Marijonas Šnašys \$15.

— Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondui įnašus pasiuntė Zenonas Rekašius \$25. Dalia Bobelienė \$15. Marijonas Šnašys \$15.

— Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondui įnašus pasiuntė Zenonas Rekašius \$25. Dalia Bobelienė \$15. Marijonas Šnašys \$15.

— Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondui įnašus pasiuntė Zenonas Rekašius \$25. Dalia Bobelienė \$15. Marijonas Šnašys \$15.

— Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondui įnašus pasiuntė Zenonas Rekašius \$25. Dalia Bobelienė \$15. Marijonas Šnašys \$15.

PIRMĄ KARTĄ  
ISTORIJOJE...

Jungtinių Tautų organizacijos generaliniam sekretoriui, Dag Hammarskjöld, tragiškai žuvusiam Afrikoje besirūpinti Afrikos tautų taika, dar paskirta Nobelio taikos premija už 1961 metus. Konstatuojama, kad Nobelio premijų skyrimo komitetas pirmą kartą savo istorijoje premiją paskyrė jau mirusiam asmeniui.

Nobelio taikos premija už 1960 metus, kuri ligšiol nebuvo paskirta, dabar paskirta Afrikos visuomenininkui neigru J. Luthuli.

NAUJAS „KARIO“  
NUMERIS

Jau išėjo iš spaudos naujas „Kario“ nr. 8(1375). Jo turinyje įdėti šie rašiniai: P. Dirksio — Lietuvos Karo Muzėjų 40 metų. J. Vėgėlio — Daina apie Vilnių (eil.). Ab. — Lietuvos Karo Mokyklos XVIII laidos suvažiavimas. B. Vrublevičius — Paskutinis žygis išvykstant iš Indokinijos. P. Bliumio — Tiltgalio kapinės ir koplyčia. Z. Raulinaičio — Aisčiai: karinės istorijos šviesojė. J. A. Skirkos — Dievogalos miškų gelė. Vl. Mingėlos — Dail. J. Juodžio pusės šimto metų amžiaus sukaktis. Ed. Sulaičio — Sporto supratimas ir lietuviai. K. M. J. Šarūno — Tiesioji jėga kosme — Europa. L. B. B. — Kazokų korpusas. Skyrius — šaulė Tremtyje. Karinės žinios ir kt.

VIS DAUGIAU RUSKIŲ  
LIETUVOJE

„Literatūra ir Menas“ laikraštis praneša, kad „Vilniaus Televizijos gamyklos surinkimo cecho meistras Viktoras

„Kravčenko“ dalyga „gamyklos saviveiklinėje operoje“, taip pat nelietuviškoje, bet „Zaporožec za Dunajem“. Greta jo Liudmila Kotliarenko. O štai kompartijos sąvažiavimo „delegatas“ J. Strelcov, kurį „Kauno rajono žmonės žino ir pažįsta. Jis dažnas svečias rajono žmonėse...“ — rašo L. ir M. apie rusų „nadiratel“.

Lietuvos spauda vis daugiau rusiška, vis daugiau impregnuojama rusiškumu, kaip ir visa Lietuva impregnuojama rusais.

IŠEJO XXIV LIETUVIŲ  
ENCIKLOPEDIJOS  
TOMAS

Jis jau išsiuntinėjamas prenumeratoriams. Šis tomas, kurį redagavo Dr. J. Puzinas, turi labai daug lituanistinės medžiagos. Iš visų sričių. Istorija, kalba, menas, mokslo sritys, vietovės, gamta ir tt., ir tt., turi gana plačius aptarimus.

Šis, kaip ir kiti tomai, gana gerai iliustruotas, gražiai atrodė, ir Enciklopedijos lentyną papildė nauju gražiu įnašu.

Belieka prenumeratoriams tikėtai tesėti savo atsilyginimą už gautamais tomus. It ne reikia pamiršti, nes leidėjas yra labai reikalingas lėšų. Jis skundžiasi, kad jis leidimą turi tesėti, o prenumeratoriai neteisi prenumeratos...

Kam būtų patogiau, prenumeratos mokesčių galima susimokėti per NL red. Pasistenkite atsilyginti punktualiai. Tai yra būtina.

NAUJA SUVAŽIAVIMO  
AUKA — J. JURGINIS

Savo ataskaitiniame pranešime Lietuvos komunistų suvažiavime A. Snieckus pasveikino tuos Lietuvoje išleistus mokslinius darbus, kurie pagal sekretorių „teisingai nušviečia“ istorijos problemas, „demonstruoja pikčiausius lietuvių liaudies priešus — buržuazinius nacionalistus, auklėja tautų draugystės dvasią...“ Iš kitos pusės Snieckus šiais metais tai kinu pasirinko J. Jurginį, jo Lietuvos istorijos vadovėlyje ir istorijos skaitiniuose radęs „rimtus trūkumus ir klaidas“. Pagal Snieckų vadovėlyje padarytos nuolaidos buržuaziniam objektyvizmui, pasireiškia praieities idealizavimas“. Esą, Jurginio vadovėlis parašytas be reikiamo ryšio su kitų sovietinių tautų ir ypatingai rusų tautų išsivadavimo kovų istorija. Blogai esą ir tai, kad Jurginis neatskleidęs bolševikinio šūkio apie nacijų apsisprendimo teisę, jis pervertęs tų priešų — „buržuazinių nacionalistų“ laikraščius ir žurnalus ir kt. E.

LIETUVOJE IŠEJO  
KNYGOS

O. Korvino „Dvasininkų veis Salomėja Neris — „Pavasas“ (vertė J. Ragauskas), 252 psl., 15.000 egz. Knygos pradžioje J. Ragauskas pratarmė („Tiesos“ žodžiais knyga bus naudinga kovoje su „praieities atgyvenomis“). E.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. \* Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas,

Eina penkti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS  
1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

Barvainis pajuto, kad jinaį jį stebi, ir tyčia į ją nežiūrėjo. ne norėdamas, kad susidurtų žvilgsniai; jai išėjus, Barvainis net pralinksėjo.

— Štai direktoriaus sutikimas, — pasakė kuone meiliai ir padėjo ant stalo popieriaus skiautėlę. — Po kelių dienų aš laisvas..

— O štai jūsų paskyrimas, — tokiu pat balsu tarė mergina ir ištisė jam raštą. — Klaipėda sutinka jus priimti. Bet jūs net pareiškimą buvote pamiršęs įteikti, bet argi mes buro kratai?

Gatvėje buvo karšta, bet netvanku. Švietė saulė, pasi slėpdama kartais už pūkuotų debesėlių; tada pakildavo ne smarkus, gaivinantis vėjas, suplazdendavo lengvomis vasarinėmis suklelėmis, pataršydavo plaukus, pasisukaliudavo tarp statybinių pastolių, stverdavo žiupsnį smėlio ir pažerdavo praieiviams į akis. Kurtinančiai urgždamos, ten ir atgal važinėjo cisternos ir laistė gatves vandenių; kartais vandens srovė apipirkdavo užsioposiusį praieivį. Milicininkas iš savo posto pagrūmodavo šoferiui pirštu, šoferis mimika aiškindavosi, kad nekaltas. Praeivis pykdamas sprukdavo į šalutinę gatvę. Buvo vasaros pradžia.

„Greit, labai greit ir aš išvykstu iš Vilniaus, — kalbėjo sau mintyse Barvainis, lėtai slinkdamas gatve. Jo kišenėje šla mėjo paskyrimas: apčiuopiamas įrodymas, kad visa realu. — O iki šiol aš nesirūpinau nei butu, nei daiktais. Gal aš nerasiu Klaipėdą kur gyventi? Ir kaip su baldais — vežti, palikti, parduoti?“

Barvainis stebėjosi pats savimi: kaip tai galima žengti lemiamą žingsnį, nepasirūpinus kasdieniniais reikalais? Už tat dabar jis pasiryžo būti praktiškas. Jis pasiims iš leioninės jam priklausomas vasaros atostogas, nuvažiuos į Klaipėdą, susijieškos kambarį...

„Kodėl Viktorija nereikalauja pusės visų daiktų? Juk ji

tokia pati jų savininkė, kaip ir aš. Nejaugi manęs tiek nekenčia, kad nenori net kalbėtis tais reikalais? O jeigu taip aš jai pats pasiūlyčiau?“

Ūmai jis prisiminė, kad dar nepietavęs. Problemas lieka problemomis, o pietūs — pietumis. Buvo karšta. Valgyti Barvainis dar nenorėjo. Tačiau jis pasiryžo būti praktiškas o sveikas protas reikalavo laikytis tvarkos.

„Palangos“ restorano sodelyje visi staliukai buvo užimti. Sodelio viduryje tryško fontanas; mažičio baseino vandenyje ropojo kažkieno čia įleista vėžių trijulė. Barvainis perėjo iki sodo galo, žiūrėdamas, ar nesuras vietelės prie ko prisėsti. Prie staliukų sėdėjo šeimos, poros ar linksmos kompanijos; tačiau prie vieno staliuko sėdėjo vieniša moteris.

„Paskyrė pasimatymą ir laukia savo išrinktojo“, — mąstė Barvainis, žiūrėdamas ne tiek į moterį, kiek į didžiulį spalvotą skėtį, dengiantį staliuką ir ją nuo saulės. Vis dėlto jis atpažino, kad tai toji pati, su kuria gal prieš valandą buvo susitikęs ministerijoje.

Jis buvo begrižtas į gatvę, tačiau prie vienišos moters staliuko jo žingsnis vėl sulėtėjo; moteris žvilgtelėjo į jį taip, kaip žiūrima į senus bičiulius.

— Čia vietos laisvos, — tarė ji. — Jūs jieškote vietos ar pažįstamų?

— Vietos, — atsakė Barvainis. — Pažįstamų kaip tik neieškau. — Jis prisėdė prie staliuko. — Pagaliau mes juk su jumis taip pat kaip ir pažįstami. Jūs gydytoja?

— Ne, paprasčiausia akušerė.

— Kadėl „paprastčiausia“? Tai puiki profesija. Geležinė specialybė.

— Na, kaip kam.

Priejo padavėja. Pokalbis apie profesijas nutrūko. Dar bar mintys nukrypo į šaltibarščius, aiveną ir drebučius; Bar

vainis, be to, būtinai užsigėidė ukrainietiško alaus.

Po to išvyravo nejauci tylą. Moteris buvo labai įdomi. Barvainiui ji priminė Lilę; ir plaukai taip pat sušukuoti, netgi tokios pat spalvos.

Kaip paprastai ir būna tokiais atvejais, vėl pirmoji prabilo moteris.

— Mes su jumis netgi gerai pažįstami, — tarė ji, — nors vienas antro nematėme. Mano pavardė — Adomėnienė.

Barvainis norėjo kažką pasakyti, pravėrė burną, vėl užsičiaupė ir numykė:

— Taaip...

„Kad tik padavėja atneštų greičiau šaltibarščius“, — toptelėjo jam. Taip, valgymas — tai jau šis tas konkretus; tada nereikia nerti iš kailio, galvojanč, ką gi čia atsakyti.

Blogiausia, kad Barvainis nežinojo net, kokius jaunus privalo jausti Adomėno žmonai. Tur būt, jos gyvenimo kečias susiklostė panašiai kaip jo, Barvainio. Na, tegul ir ne taip, kaip jo, kiekvieno žmogaus gyvenimas yra juk nepakartojamas; tačiau paskiri fragmentai, net įvykių eiga ar išeitys — tai jau bendra ištisoms žmonių grupėms. Štai ir ji priklausė, be abejo, prie tų žmonių, apie kuriuos sakoma (ar kurie patys apie save taip galvoja), kad jų gyvenimas — sulaužytas. Tai nekludavo jiems dirbti, valgyti, gražiai atrodyti, ir niekas iš šalies — nežinodamas jų gyvenimo istorijos — niekada neįtarytų, kad štai šią žavingą šviesiaplaukę kankina liūdesys, o šitas energingų veido bruožų vyriškas pagautas nevilties ir abejingumo..

Tokios — ir tik tokios — mintys švaistėsi po Barvainio galvą, ir nieko kito negalėjo jis sugalvoti, kad nejauci tylą būtų nutrauktas. Tik jam vėl toptelėjo, kad Adomėnienės ne kankina joks liūdesys; jos veidas atrodė toks žvalus, net energingas, kad jokiam nusiminimui nebuvo jame vietos.

Bus daugiau.



**Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,**





Veda sktn. inž. J. Bulota.

## KOKIUS UZDAVINIUS TURĖTŲ IŠSPRĘSTI SPORTO ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS?

Rašo Bronius Keturakis, Milwaukee, Wisc.

Stipriai sumenkėjusi visa sportinio veikimo sritis reikalauja tvirtų ir naujų pataisymų bei išlyginimo tų nenuoseklumų, kurie kiekiausiai ardė mūsų aktingumo plotmę. Kasmetiniai suvažiavimai neįstengė užčiuopti savųjų darbų pilno nagrinėjimo, plačiau nušviečiant nuo seniau įsigalėjusias negeroves. Daugumoje tenkinasi dabartiniais vaisiais ir vie no kito užgrymų — jog veikiam. Jau ne kartą sportinės spaudos skiltyse ir apylaimai — eilėje straipsnių (plius FASK-to aplinkraščiuose) buvo atdengiamas dalis tų spragų, bet jokių priemonių nesiimta viso to patobulinimui.

Labai silpnai veikiama visoje varžybinėje plotmėje ir tu rimti sporto padaliniai, su ne mažiau narių skaičiumi, berods arti pilnų 800-ųjų narių, metinėje pasekmėje kilimo eigoje, daugumoje rodo apgailėtino kritimo duomenis, todėl pirmuoju sustiprinimo veiksmu šios gyvybingosios dalies — varžybų, neatidėliotinas instruktorių paruošimas. Tą, ką šian dien nuveikime, dar negalima mus rungtyniauti su kito mis imigrantinėmis tautomis. (Argi? — Sk. ved.), o taip pat esame per silpni ir gyvenamų kraštų sąlygose, net pradijokinėms klasėms. Labai reikalingas vienetas ar 2—3 dalyvių stipresnis lokalinis švys telėjimas, nenusako mūsų pa žangumo. (Per daug tamsiom spalvoms, tremties sportą, at vaizduoja p. Br. Keturakis. Tu rime gražių laimėjimų, kurių tikrai gali pavydėti gausingės nės Kanados ir JAV inigiantų grupės. — Sk. vedėjas).

Toliau, būdingiausiai ir pa čiu opiausiai klausimu — prie auglio programa ir jos vykdymui — kadro paruošimas. Taip slankioti su jaunimu, kuris sporto padaliniuose nesuranda išminties jo jaunatviškai bū senai tarpti, nesugebant įdiegti sporto ir fizinio lavinimo nau dingo pažymy, niekada ne išsilauginsime stipresniųjų, bet greičiausiai, praradę jų prie lankumą ir dvasinį nenusitei kimą, liksime tuščiomis rankomis. Suvažiavimo metu turi būti drąsiai ir aiškiai iškelti vi si mūsų veiklos nukrypimai, jieškant geresnių kelių dar bams sustiprinti. Pasitenkinti

mas popierine rezoliucija ar įsi pareigojimais, kurie galioja tik tuo metu, skandina bet kokį rimtesnį užsimojimą, o tu pat įrodo ir mūsų nesidomėjimą savarankiško darbo bare.

Visa praktinė ir administracinė veikla, turi žymių trūkumų dėl nepilnų ŠALFA S-gos nuostatų. Taigi, papildymas būtinai reikalingas. Kadangi ligšiolinė suvažiavimų vertė ir rėmė tik trum pa, klubine sportinių reikalų apžvalga, kuri esmėje absoliučiai nieko neduoda susirinkusiems, todėl programoje neturėtų rasti vietos, paliekant tą laiką kitiems, svarbiausiems reikalams. Dabartinė rinkimų sistema, kurios pagrindą yra lokaliniai sąrašai, sukelia nemažai panavos ir trukdymo vi same darbe, nes išrinktasis FA S K-tas, užuot tik parėmęs, ne sugeba nieko sukurti, planuoti ir nurodyti. Tą aiškiai ir doku mentuotai matome darbų eile je. Likus prie šios santvarkos, kuri mūsų nuomone netinkama yra, (pvz. pasižiūrėkite dabartinį Čikagos kandidatų sąrašą) priešime prie nemalonių ir sunkiai atitaisomų reiškinių. Mokymo ir auklėjimo taryba, plius speciali jaunimo — sportinio ugdymo ir paruošimo taryba ar komitetas, kurie kartu bendraduami su jaunimo o-jų atstovais, duotų realiesnių ir apčiuopiamų vaisių.

Be galo sunku tvarkytis ir susigaudyti varžybinuose nuo statuose, nes tai ruošia pasku bomis ir be patirties asmenys, todėl visa lengvoji atletika ir kt. sporto šakoms mūsų metinių p-bių nuostatai ir bendrieji, ypač lengvajai atletikai, tur būti ruošiami priemat spaudos būtinumą, kuri taip garbin gai ir iškilmingai mus nuteikė Kęstučio Čerkelio ir esamo redakcinio kolektyvo triū su, aišku, nuopelnas ir nuoširdus žodis dabartiniam FAS K-tui už leidimą — irgi mūsų visų priklauso, neužmiršiant, kad tik tokio vertingumo spaudos žodis ras visų sportininkų pritarimą ir pagarbą visoje lietuvių visuomenėje. Venkime buvusio bandymo ir pinigų eikvojimo, koks jau kartą buvo parodytas su „Sporto žinių“ leidimu, vadovaujant neprityrusiam asmeniui. Visi įnainiai klausimai, kurie dar ligi šiandien nėra išspręsti sąryš su buvusiu krepšinininkų kelio



Philip Deane, anksčiau buvęs Globe and Mail, Toronto, ko respondentas prie Jungtinių Tautų New Yoke, paskirtas Jungtinių Tautų Informacijos biuro direktorium Vašingtone, D. C.

ne į P. Ameriką, plius buv. Sporto žinių neapmokėjimai įspauštuvėje, iššaukų pagrįstų ir kietų priekaištų iš atstovų tarpo, kur greičiausiai vėl nie kon konkrečiau nebus išgirsta, todėl ta paimama, kurią nesu gebėjo, ar nenorėjo išspręsti ne iRev. Komisija, nei FASK-tas su savo komisijomis, mūsų manymu, turi rasti sprendimą specialioje komisijoje su dūs tine Čikagoje, nes ten visi reikalingi asmenys pasiekiami ir be jokio delsimo — tas darbas įmanomas.

Darbo vykdymui, reikalingos nemažos sumos, todėl mūsų padalinių (18—20 apsidėjimas mokėsiu bent po 25 dol. metams plius nors nuo šimto dirbančiųjų po 50 centų iš savaitinio atlyginimo, su darys pilną tūkstantinę. Pridėjus Lietuvos B-nės paramą, da linas aukas iš rėmėjų, sumesime gana apčiuopiamą finansų šaltinį, kuris laiduos darbo pradžią.

Jeigu sportinis drausmingumas, darbštumas ir solidarumas bus žymiai sustiprintas, o tą tikrai galime atlikti, tai vi suomenės parama irgi bus dos nesnė, nes tada ir drąsos daugiau turėsime, kada prieauglio gretos šaunios ir tvirtai lietuvių tautą atstovaujančios.

Taigi, sporto atstovų suvažiavimą Toronte, kuris įvyks ta š. m. lapkričio 10 ir 11 dd. telydi sveika ir darbšti nuotaka, nustatanti tinkamą linkmę mūsų našesniai sportininkai darbai plėsti.

## KIEK UŽDIRBA KOLŪKIE ČIAI LIETUVOJE?

Tiesos 236(5676) tarybinis rašytojas A. Gričius aprašinėja savo gimtojo kaimo kolūkį. A. Gričius rašo ir apie kolūkiečių uždarius: „Jau pernai, 1960 metais, kai kolūkiečiai gavo už darbadienį po 1 kg 800 gramų (4 neplni svarai) grūdų ir po

## WINNIPEG, Man.

### KANADOS LIETUVIŲ KLUBAS MANITOBOJE

metiniam narių susirinkime yra išrinkęs parengimams ren gti atskirą komisiją, kurią su daro: E. Šneideraitis, J. De mereckas, V. Lepečka, p. Kra čikienė ir T. Lukas. Lapkr. 4 d. (šešt.), 8 v. v., 240 Mani toba Ave., klubo patalpose, ruošia viešą vakarą. Veiks bu fetas su įvairiais gėrimais. Už kanda dovanai. Gros latvių or kestras „Extrada“.

Visus maloniai kviečiame kuo skaitlingiausiai atsilankyti. Rengimo Komitetas.

### KL B-NĖS WINNIPEGO APYLINKĖS VALDYBA

lietuvių parapijos salėje spalio 14 d. buvo surengusi šokių va karą. Prie įėjimo biuletus par davinėjo Tautos Fondo atstovas Mečys Šarauskas. Prie bu fetu K. Strikaitis.

Per mažai teatsilankė publi kos. Pastaba tektų pačiai val dybai, nes perstaigus nutari mas ruošti banketus neduoda laiko gerai reklamai, nes dau gelis žmonių nežino parengi mo dienos. Tokiu atveju reikia paskelbti laikraščiuose arba siųsti atskirus pakvietimus, o vienos savaitės bėgyje vien tik pranešimo per pamokslą yra permaža.

— Kanados Lietuvių Klub as Manitoboje for the Com munity Chest of Greater Win nipeg aukojė penkis dolerius.

— Liudas ir Stasė Bartin kai, 627 Young St., nupirko na mus, už kuriuos sumokėjo \$ 8.500. Pp. Bartininkai Winni pege jau turi trečius namus, o pats Bartininkas jau virš 20 metų dirba Eaton's kompani joje.

— Winniepiečiai, kurie pir ko „Nepriklausomos Lietu vos“ mašinų fondui šerūs jau gavo gražius atitinkamus pa žymėjimus su prezidento L. Girinio - Norvaišos ir sekr. J. Kardelio parašais.

— Iš winniepiečių p. Vera Zavadskienė pati pasiuntė Ma šinų Fondui \$10, kuriai tenka gili pagarba.

### WINNIPEGE ĮVYKSTA

į miesto savivaldybės alderma nų rinkimai, kurie atstovauja įvairiose srityse žmonių reika lus. Kartą per baisyjų birželio išvežimų minėjimą, vienas al dermanas pasakė, kad mes na ujeji ateiviai esame apsileidę, neiname balsuoti, per ką į to

kias vietas įsibrauna komunis tų atstovai. Todėl šiais metais nepraleiskime progos, bet visi dalyvaukime balsavimuose.

Kstr.

### KARALIŠKAS WINNIPEGO BALETAS

Karališkas Winnipeg bale tas turi garbės būti pirmąja b ve inkorporuota „Karališkas“ prie savo vardo. Karalienė Elz bieta antroji davė šią garbę b vei 1953 m., karūnavimo me tais, po to kai ji, kaip prince se Elizabeth, keliavo 1951 m. po Kanadą ir kai ji matė Win nipege baleto pasirodymą, jai padariusį didelio įspūdžio. Tai yra Kanados seniausias priva tus baletas, įkurtas 1938 m. Gwoneh Lloyd'o, kuris anks čiau dirbo Anglijos Londone prie Sadlers Wells baleto mo kyklos. Kada miss Lloyd emi gravo iš Anglijos į Kanadą, į lydėjo jauna šokėja ir mokinė Betty Hay, kuri kiek vėliau ta po Miss Lloyd partnere, įstei gus baleto bendrovę. Jos pirmi pasirodymai ėjo Winnipege Playhouse teatre. Keičiars mė nesiams praėjus jos vardas bu vo pakeistas į Winnipeg Ballet Company.

Įsisiekimas neatėjo be ko vos ir sunkenybių, ir tik prieš kelis metus b-vė vis dar buvo nuolatiniame pavojuje užsidary ti. 1948 m. Red upės potvynis privertė užsidaryti teatrą, kuria me b-vė planavo atidaryti pir mąjį nacionalinio baleto festiva lį. Potvynis po kelių mėnesių pasikartojė. 1954 m. ugnis su naikino b-vės drabužius, scena rijus, partitūras.

Operacijos buvo sustabdytos 15 mėnesių, 60,000 dol. buvo surinkta iš baleto draugų Win nipege. Kada b-vė buvo jau su sitvarkiusi, iškilo vidujiniai ne susipratimai. Ir nežiūrint, kad miss Lloyd ir Betty Hay, kuri po vedybų tapo Mrs. Farraly, paliko bendrovę, ji tesė toliau savo augančią įtaką.

Karališkas Winnipeg bale tas įgavo tarptautinį pripažini mą per savo keliones po šiau rės Amerikos miestus. 1959-60 m. sezono 6 mėnesius, jis buvo pagerbtas Miro Zolan baleto meisterio, atsilankymu, kuris anksčiau buvo solistas baleto Rambert, baleto internacional ir karališko Fouring Compa ny baleto.

partijos suvažiaviną delegacijo je nuo Lietuvos yra 31, kuriu tarpe rusų 14, o lietuvių ir kitų 17, — taigi rusų beveik pusė!

Tai nevadinama kolonizaci ja ir rusai — ne rusais, nes jų pavardėms duotos lietuviškos galinės, o kaikurių pavardės „slietuvintos“...

### LIETUVOJĖ ISLEISTOS KNYGOS:

J. Mačiulis — „Augo dieme dis“, 112 psl., 12.000 egz., dai lininkė B. Demkutė. (Apsaky mėliai vaikams apie raš. P. Cvirkos vaikystės dienas). ris per kalnus eina“, 512 psl., 20.000 egz., iliustr. A. Mackū naitės (čia sudėti visi pokėis rinkiniuose įspausdinti eilėraš čiai ir posmai, likę rankraščiuo se, be to, poema „Keturi“).

K. Markso ir F. Engelso — „Apie literatūrą“ (vertė Jul. Lebedys), 364 psl., 6.000 egz.

### Taupyk ir skolinkis

#### Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA“

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 8%.

Už paskolas morgičius — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydy.

#### Darbo valandos:

Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 val. p. p. ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 v. v.

Antradieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p. ir vakare nuo 7—9 v. Trečadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

## NIKITA CHRUSČIOV...

Atkelta iš 3-čio psl.

ganinas, Pervuchinas ir Sabu rovas, prie jų prisidėjo ir Šepi lovas. Pajutę, kad jiems pavy ko sulipdyti CK Prezidiume aritmetinę daugumą, antipart nės grupės dalyviai pradėjo at virai pulti, siekdami pakeisti politiką partijoje ir šalyje, pa keisti politiką, kurią nubrėžė partijos XX suvažiavimas.

### KOKIU BŪDU LAIMĖJO CHRUSČIOV?

Susitarę savo slaptose suei gose, frakcionieriai pareikala vo sušaukti neeilinį Prezidiu mo posėdį. Jie tikėjosi įgyven dinti savo antipartinius kėslus, užgrobti vadovavimą partijoje ir šalyje. Antipartinė grupė no rėjo pastatyti CK narius, visą partiją prieš įvykusį faktą.

Bet frakcionieriai apsiriko. CK nariai, kurie tuo metu bu vo Maskvoje, sužinoję apie frakcinius antipartinės grupės veiksmus Prezidiumo viduje, pareikalavo nedelsiant sušauk ti Centro Komiteto plenumą.

1957 metais birželio mėnesį įvykęs Centro Komiteto Plenu mas ryžtingai demaskavo ir idėjiškai sutriuškino antiparti nę grupę.

### ISDAVĖ VOROŠILOVAS

Antipartinės grupės daly viai prisipažino, kad jie buvo susitarę, plenumo suvažiavim pripažino drg. Vorošilovas, ku ris pareiškė, kad jį „suklaidi no frakcionieriai“.

CK Plenumo nutarimas apie antipartinę grupę buvo, vie ningai priimtas, išskyrus Molo tova, kuris balsuojant susilai kė.

Šią kovą sunkino tai, kad prieš partijos liniją, prieš XX suvažiavimą kursą stėjo politi nių, veikėjų grupė, kurių tarpe buvo žmonės, ilgą laiką turėję partijoje ir valstybėje augstas pareigas.

### KAIP CHRUSČIOV VERTI NA SAVO DRAUGUS?

CK birželio Plenumo nutari mams vieningai pritarė visa mū sų partija, visa tarybinė liau dis. Kiek vėliau, 1957 metų spalio mėnesį, TSKP CK Ple numas ryžtingai atrėmė buvu sio gynybos ministro Žukovo mėginimus stoti į avantūrizmo kelią, vartyti liniją, siekiančią atitraukti Ginkluotąsias Pajė gas nuo partijos, priešpastatyti Tarybinę Armiją partiniam va dovavimui. Atmetusi subankru tavusius frakcionierius, intri gantus - karjeristus, partija dar glaudžiau sutelkė savo ei les, sustiprino ryšius su liaudi mi, mobilizavo visas jėgas sa vo generalinei linijai sėkmin gai įgyvendinti.

XX suvažiavimo kursui karš tai pritarė tarptautinis komu nistinis judėjimas, broliškosios marksistinės - leninistinės par tijos.

Taip Chrusčiovas dabar kal bėjo 22 Sovietijos komparti jos suvažiavime, visą laiką remdamasis liaudimi, kuri netu ri jokio balso ir dabar negali pasakyti, kad visa tai, ką Chrusčiovas kalba apie liaudį, yra grubus, akiplėšiškas melas, koks buvo ir Stalino kulto lai kais. Sekančiame NL nr. du o sime Chrusčiovo pasisakymą apie jį „remiančias“ partijas. Bus daugiau.

### TAVO VIENKARTINĖS

#### AUKOS LAUKIA

#### TOKSTANČIAI LIKUSIŲ

#### TAUTIEČIŲ VOKIETIJOJE

### Lietuviai advokatai

#### NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Barristers, Solicitors,  
Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

### Lietuvio Advokato Įstaiga

#### Victor D. ALKSNIS

Advokatas — Notaras

124 Galley Ave.

Toronto 3, Ont.

Telefonas EM 2 2585

### A. E. McKAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.

1008 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street,

## Įvairūs siuntiniai

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

## Iš Kanados:

Siunčiame paprastu ir Jūsų sudarytus ir apdraus tus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDĖS, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. g-yao savorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-hių. siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

### LIETUVIŲ ĮSTAIGA

## BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

### SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6656, V. Juratis. 94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskėvičienė. Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. IR A. KALŪZA



# HAMILTON

VILNIAUS DIENA



lies bus pasilinksminimas, grojant Benni Ferri orkestrui. Gausiu atsilankymu, pagerbime mūsų karius, kurie kovodami su gausingesniu priešu, davė mūsų kraštui ir tautai nors trumpą, bet brangią laisvę. Minėjimo pradžia 7 v. v.

## HAMILTONO LN NARIŲ SĄRAŠAS NR. 34

Nuo rugpj. 1 d. iki spalio 23 d. įstojo 20 naujų narių, grįžo 2 pasitraukę nariai, 6 įnešę papildomai ir vienas pirkto nasko los sėrų. Viso per šį laiką LN gavo \$4,300. Žemiau juos skelbiame ir reiškianie nuoširdžią padėką.

\$300 Dažute Momgaudaitė ir \$200 Regina Momgaudaitė. Toledo, Ohio (ačiū ju tėveliams); R. Liaska, St. Catharines ir St. Zavadskas, London; \$100: V. Kuzmickaitė, Paris; Vid. Kuzma, London; 2 nauji nariai iš Jarvis, Ont., neleidę jų viešai skelbti; Pr. Dauginas ir Birutė Bogušytė iš St. Catharines ir hamiltoniečiai — Vyt. Morkūnas, Krist. Stasiulytė, Br. Tamošiūnas (padėka P. Leilioniui, įrašiusiam LN nariu savo krikšto sūnų), M. Leparskienė, R. Vasiliauskas, L. Vitenė, A. Gureckas, E. A. Biki nas, D. Kriaučiūnas ir Z. Jakutaitis.

Buvo išstoję ir dabar vėl grįžo X ir Y, įnešę po \$100.

Papildomai po \$100 įnešė (suma skliaust., kiek anksčiau buvo): G. Petrauskas (100), P. Jonika (200), I. Kažemėkaitė (100), P. Šadauskaitė (200), Toronto O. Vainienė (100) ir A. Kesiusas (100). \$1,000 įnešė G. M. (1,500).

Visiems Tautos Namų Hamiltone statytojams labai dėkojame!

Maloniai prašome bet kur gyvenančius lietuvius padėti kurti didįjį lietuvišką centrą Hamiltone. Pinigus sėrams pirkti siųskite į bos p-ko St. Bakšio vardu, 38 Stanley Av., Hamilton, Ont.

HLN Valdyba.

**UŽSISAKYDAMI ALYVĄ** per LN Kultūros Fondą, lengviausiu mums būdu remiame Tautos Namų įsigijimą. Šiuo keliu per rugsėjo mėnesį gauta 40 dol.

Naujai užsiskak alyvą P. Sakalas ir sutartis atnaujino: K. Gudinskas, J. Breichmanas, J. Adomaitis, A. Kamaitis ir J. Kaminskas. Nuosirdus ačiū!

Visi tuo būdu padėkime Liet Namams. Tuojau skambinkite St. Bakšiui, JA 9-4662 tarp 4 ir 5 val. po pietų. Sk. St.

A. LIODZIUS, B. L.,

Viešasis Notaras  
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai. Teisiniai patarimai.

Morgičiai.

Įstaiga: JA 7-5575;

Namų: FU 3-8928.

20 King Street East,

Hamilton.

## TAUPYK IR SKOLINKIS

### KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 50% turto vertės.

Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p.p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vak.

20 King St. E. Room 13.

Tel. JA 7-5575



## Jūsų ateitis bus geresnė, kuomet remsitės Lakštais

**PADĖTI KANADIEČIAMS TAUPYTI,** Kanados Vyriausybė kiekvienais metais suteikia progą šio krašto gyventojais padidinti santaupas, perkant Kanados Taupymo Lakšus.

t.s.

**PEREITAIS METAIS PER MILIONĄ KANADIEČIŲ** sutapę šiuo saugiu patogu būdu arti vieno bilono dolerių.

**DIDELIS POPULIARUMAS** Kanados Taupymo Lakštų pareina nuo jų nepaprastų savybių:

- Jūs labai lengva įsigyti grynais arba mėnesiniais įmokėjimais bet kuriame banko, pas įgaliotus investicijų prekybininkus, biržos tarpininkus, trestų bei skolininkų arba darbovietėse pagal taupymo planą.
- Jie gaunami vienetais nuo \$ 50 iki 5000.
- Jų savininkai gali būti visi (net ir vaikai) ligi \$10,000 sumos naujosios laidos.
- Už juos mokami dividendai metiniais kuponais: 4¼% pirmaisiais metais, 4½% už kiekvienus sekančius šešerius metus, 5% už kiekvienus paskutinius trejus metus.
- Jūs galima inkasuoti bet kurio metu, bet kuriame banko pilną jų vertę su procentais.

## PIRKITE NAUJUOSIUS CANADA SAVINGS BONDS

naudingi Jums — naudingi Kanadai!



## Watson's BIKINI

JUDRIEMS VYRAMS IR BERNIUKAMS

Teikia švelnią bet tikrą atsiminimą. WATSON'S Bikini ekstra patogumui-trumpi. 2-jų stilių: 100% tamprų siūlų ir augšči. kokyb. šukuotos medvilnės. Liemens bti kojų ankos sustiprintos, kad geriau tikėtų, būtų patog. ir patvar. Balt., mėl., raud. ir juod. spalvos.

20-W-1

## TRUPUTIS PAPILDYMU

Atkelta iš 2-ro psl.

1 gavus iš Vilniaus pasitraukti Kauną, o Vilnių užėmus lenkams, tuoj po to Kapsuko raudo donarmiečiams ir vėl lenkams. Likę Vilniuje L. Tarybos nariai buvo jais laikomi, kaip ir visi kiti, ligi 1920 m. gegužės 15 d. Steigiamojo Seimo atdarymo.

Kur sakoma, jog dėl Uracho karaliū išrinkimo 4 Tarybos nariai iš jos pasitraukė, reiktų pridurti, jog Jonas Vileišis ir M. Biržiška pareiškė ne dalyvausią Tarybos darbuose iki tarybiniai karaliaus rinkimai nebus atšaukti. Kai 1918 m. lapkričio 2 d. Taryba pasisakė nevykdysianti VII 11 nu-

tarimo Uracho kvietimo į karalių, J. V. ir M. B. tuojau ėmė dalyvauti Tarybos susirinkimuose.

Bus daugiau.

## Vedybinis.

CHICAGIETĖ netekėjusi lietuvaitė

su augštu išsilavinimu, nori su sirašinėti su tokiais pat vyrais, kaip ji, — virš 40 m., ramiais ir su charakteriu, norinčiais apsivesti ir likti U. S. A.

Rašyti: Chicagietė c. o. „Nepriklausoma Lietuva“ 7722 George Str., LaSalle, P. Q. Canada.

## J. LESEVIČIUS ŠALIŠKAI ATPASAKOJO S. NARKELIŪNAITĖS PRANEŠIMĄ

S. Narkeliūnaitė pabrėžė, kad su sovietine valdžia ji jokių reikalų neturėjo, o J. Lesevičius rašo: „rado bendrą kalbą su Tarybų Lietuvos vyriausybe“; i tėtiškę jos neleidė ir reikėjo prašyti specialaus leidimo, o J. Lesevičius rašo: „jai nebuvo daryta jokie varžymai“; jos vienos i tėtiškę ne leido ir ja lydėjo net du palydovai, o J. Lesevičius rašo: „nebuvo niekieno lydimas; sekioja ma““. S. Narkeliūnaitė kelis kartus pabrėžė, kad jai neleistu buv filmuoti Vilnius nuo Gedi mino kalno, o ir Nemuno užtvanka, ir kolūkiai ir darbininkų gyvenimas, o J. L. rašo: „filmuoti irgi galėjo kur ir ką tik ji panorėjo“. S. Narkeliūnaitė pakartotinai pasakė, kad ji filme rodo tai, kas Vilniuje jau yra nuo šimtmečių, o J. L. rašo: „visuose gyvenimo barose padarytas didelis žingsnis pirmyn“, kai apie „žingsnius“ nebuvo nė vieno žodžio užsiminta. Kaip savo metu Mizara nieko negalėjo parašyti apie Lietuvos darbo žmones ir jų gyvenimą, taip S. N. nieko negalėjo nufilmuoti iš jų gyvenimo. O J. Lesevičius rašo — viską, ką jis tikrai norėjo gauti filmuoti. Kam gi toks šalištvanka, ir kolūkiai ir darbininkų kumas ir nesąžiningumas?



ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO 4 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 7 VALANDĄ VAKARO AUŠROS VARTŲ SALĖJE ĮVYKSTA

# TRADICINIS MOKYKLŲ RUDENS BALIUS

## Programoje:

Solistė JONĖ PAULIŪTĖ

Išraiškos šokio šokėja  
BIRUTĖ VAITKŪNAITĖ

Aktorius LEONAS BARAUSKAS

## Linksmoji dalis:

Muzika, šokiai, bufetas  
ir kitos staigmenosVISI TAUTIEČIAI, KURIEMS RŪPI MŪSŲ MOKYKLŲ  
PARAMA, MALONIAI KVIEČIAMI ATŠILANKYTI.

Tėvų Komitetas.



## MONTREAL

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“  
DVIDESIMTMETIS

bus minimas gruodžio 2 d. šv. Kazimiero parap. salėje. Bus aktas - koncertas, vakarienė ir šokiai, grojant muziką. Tautiečiai prašomi paskutinį šeštadienį prieš adventą rezervuoti N. L-vos sukaktuvėms ir visi, kas galės, atsilankyti.

### SPECIALUS POSĖDIS

Lapkričio 3 d., 8 val. vakaro, penktadienį. Nepr. Lietuvos patalpose įvyksta NL Sp. B-vės valdybos ir direktorių posėdis. Visų dalyvavimas būtinas. V-ba.

### MONTREALIS PRIEŠ 50 MEGATONŲ BOMBĄ

Montrealyje įvyko demonstracijos prieš Chruščiovo pasirodymą sprogdyti 50-ties megatonų stiprumo atominę bombą. Demonstrantai per miestą nešė daugybę visokių šūkių ir įrašytų plakatų.

● Jankus Jonas, buvęs restora no pusininkas su P. Jocu, prieš kiek laiko išvyko dirbti į Alias

ką. Praeitą savaitgalį jis viešėjo Montrealyje, bet dabar grįžta į Aliaską, kur dabar jau žiema.

### ROSEMOUNTO VILKIUKŲ SUEIGA

įvyksta šį šeštadienį, lapkričio 4 d., tuoj po pamokų, šešto dienos mokyklos salėje.

Bus priimami ir nauji kandi datai.

### TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠOKĖJŲ DEMESIŲ

Ryšium su Vėlinių pamaldomis bažnyčiose, numatyta trečiadienio vakare repeticija neįvyks. Sekanti įvyks sekanti trečiadienį, lapkričio 8 dieną.

Tautinių Šokių Vadovas.

● Gerklys Vytas, Vytauto klubo pirm. J. Džiaug'o žmona, medžioklėje laimėjo stirną.

● Liet. Dienos k-to posėdis šį ketvirtadienį, 8 val. vakaro A. V. posėdžių kambaryje.

### Dr. V. PAVILANIS

3439 Beaconsfield,  
N. D. G., Montreal.  
HU 1-8437

### Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja  
1410 Guy St., I a. 11 kamb.  
WE 2-6662; namų PO 8-8096

### ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.  
4 Notre Dame St. E.  
Suite 901  
UN 1-8933

### ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,  
B. A., B. C. L.  
Suite 205  
168 Notre Dame St. E.  
UN 6-2063 ir UN 6-2064  
Resid.: 40 Lafleur,  
LaSalle. DO 6-1570

### NOTARAS

JUOZAS BERNOTAS  
B. A., B. C. L.  
215 St. James West,  
7 augštas.  
Tel.: AV 8-3115.

### AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Kristaus Karaliaus šventė ir parapijos Didžiųjų Atlaikių iškilmingas užbaigimas buvo sekmadienį. 11 val. iškilminga suma ir procesija. Iškilmingas pamaldas laikė kleb. T. J. Bozevičius, pamokslą sakė T. K. Pečkys. Sumos metu giedojo A. Paškevičienė.

Trečiadienį — Visų šventų šventė, šv. mišių tvarka kaip sekmadienį. Be to, šią dieną vakare, Vėlinių išvakarėse, 8 val., bus švč. mišios ir gedulinės pamaldos už mūsų mirusių artimuosius ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Pamaldų metu giedos op. sol. E. Kardelienė ir A. V. parapijos choras. Visi kviečiami pamaldose skaitlingai dalyvauti.

Ketvirtadienį — Vėlinių diena. Kiekvienas kunigas laiko trejas šv. Mišias. Mūsų bažnyčioje šv. mišios prasidės 7 ryto ir paskutinės bus 8 val. Be to, Vėlinių dieną vakare 8 v. bus trejos šv. mišios, kuriose giedos mūsų choras.

Kalėdosime. Tėv. J. Borevičius: LaSalle. Pirm. 2 Ave., antr. 3 Ave. ir penkt. 4 Ave.

T. K. Pečkys, Ville Emard Pirm. Monk Blvd., antr. Brian, penkt. Hadley.

### ARCH Realities R'd.

Pr. Rudinskis, HU 1-2957  
2415 Park Row East N. D. G.

LaSalle, 4 Ave., tripleksas iš 6—3—3 kambarių, kaina \$26,000.

Verdun, 4 butai po 4 ir 5 kambarius, pajamos \$3,300, kaina \$31,000. Didelis lotas, gera vieta.

## Juozas Gražys kailių siuvėjas

SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLIS.

Taisau ir remodeluoju senus Primu vasaros laikymui.

6396 BANNANTYNE, VERDUN.

Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 val. PO 7-6183.

## Taupyk ir skolinkis

SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. Bankas veikia: Šiokia dienais 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėdį Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.  
Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

### FELIKSINIŲ POPIEČIO KAVUTĖ,

ruošiamą sekmadienį, lapkričio 19 d. 4 v. p. p. šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

Visi Montrelio Feliksai, jų draugai ir parapijiečiai, kviečiami dalyvauti.

### DLK VYTAUTO KLUBO REIKALAI

Serga: Pašalpinės dr-jos nariai: Vl. Škuda, kuriam Generaligoninėje padaryta operacija. Serga Kotryna Telelienė Simas Mozūraitis operuotas, bet dabar jau namie sveiksta. Pasveiko Jonas Glaveckas ir Klemensas Jonušas.

### BAZARAS

Lapkričio mėn. 12 d. įvyksta lietuvių seselių nauda bazaras jų pačių namuose prie Aušros Vartų bažnyčios. Mielie montrealiečiai yra prašomi šį bazarą paremti ne tik savo atsilankymu, bet ir įvairiais fan tais, rankdarbiais, konservuotais maistu ir p. jei kas gailėtų aukojamus dalykus atnešti tiesiai pas seseles, bazarą rengėjai ir seselės būtų labai dėkingos.

Rengėjai.

● Pp. Mickų šeima Jacques Cartier įsigijo naujus namus ir jau persikėlė į juos gyventi.

● Pp. Morkūnai šį savaitgalį išvyksta aplankyti dukters ir žento, pp. Radzevičių, kurie praleidė medaus mėnesį Virginijos salose, jau sugrįžo į New Yorką.

● Peleckas Petras laukia iš Lenkijos vienos lietuvaits, kuri šiomis dienomis turi atvykti.

REIKALINGI PRITYRĖ

pamušalų siuvėjai - siuvėjos prie vyriškų ir moteriškų paltų.

Preferred Sportwear,  
4374 St. Lawrence Blvd.

## TORONTO

VILNIAUS DIENA

VKLS-gos Toronto sk. val dyba šį rekmdienį lapkričio mėn. 5 d. Prisikėlimo parapijos salėje, rengia tradicinę Vilniaus dieną. Šis minėjimas savo forma bus skirtingas nuo ankstesnių, kadangi su pra nešimu apie šiandieninę Lietuvą, atvyksta neseniai mūsų Tėvynę lankiusi žurn. Salomėja Narkėliūnaitė ir atsivežė kartu ir valandos laiko filmą.

Rengėjai kviečia į salę atvykti bent pusvalandžiu anksčiau, kadangi minėjimas - pra nešimas bus pradėtas punktualiai 6 v. v.

Žurn. S. Narkėliūnaitė į Toronto atvyksta šeštadienį ir apsisistos pas P. B. Saplius, tel. LE 7-1503. Sekmadienį rytą ji vyksta į Hamiltoną, kur 2 v. pp. darys pranešimą Lietuvių Namų salėje.

### LIETUVIŲ EVANGELIKŲ LIUTERONŲ PAMALDOS

ir dešimtmečio minėjimas įvyks lapkričio 4 d. (šeštadienį) 7 v. v. St. George bažnyčios salėje, 410 College St., kam pas Lippincott, įvyks šventės iškilminga vakarienė. Vakariene metu bus nuvesta parapijos veikla ir bus atitinkama programa, dalyvaujant sol. H. Rožaičiui. Parapijos triūbininkai išpildys keletą muzikinių dalykų. Vakarieneje dalyvaus mūsų gerbiami kunigai: sen. kun. A. Trakis ir sup. kun. St. Neimanas iš Čikagos, ir daugiau

svečių bei organizacijų atstovai.

Lapkričio 5 d. 1 val. pp. I ganytojo bažnyčioje Bloor St. W. kampas Indian Rd. įvyks iškilmingos pamaldos su šv. Vakariene. Pamaldas atlaikys sen. kun. A. Trakis ir sup. kun. St. Neimanas. Pamaldų metu giedos sol. H. Rožaitis, jo vado vaujamas choras ir gros triūbininkai.

Nuoširdžiai kviečiami šioje mūsų parapijos iškilmingoje šventėje kuo skaitlingiau dalyvauti.

Šventės Komitetas.

### SPORTO SRITIS

— „Vyčio“ stalo teniso rėniruotės vyksta pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 val. vak. šv. Jono par. salėje ir šeštadieniais tuoj po šeštadienės mokyklos Toronto Tennis Club patalpose, 299 Queen St. W. Krepšinio treniruotės vyksta šeštadieniais nuo 1 val. pp. St. Christopher House salėje.

— „Vyčio“ sportininkų išvyka į Rochesterį gražiai pavyko. Toronto ir Rochesterio jaunimas turėjo progos pabendrauti ir parungtyniauti. tinklinių ir vyrų krepšinių laimėjo ročesteriečiai, o stalo tenisą ir moterų krepšinių, torontiečiai. j. b.

### LABAI GERA PROGA

Dėl išvykimo žema kaina parduodamas 6 kambarių vasarnamis.

St. Donat srityje, apie 60 mylių nuo Montrealo, prie gražaus ežero, sklypas 100x175. Teirautis telef. DO 6-5341.

### DISTR. ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke W. VI 2-8501

Pastatai — Žemė

Draudimas — Paskotos

8 apartamentai Parthenais g-vė, netoli šv. Kazimiero bažnyčios. 4 metų. Pajamų \$5,360. Nuomininkai apsidildo. Kaina \$35,000. Įmokėti \$10,000.

P. Adamonis RA 2-2472.

### K. GUDŽIONAS

## MASSON FURS

Parduoda gatavus, siuva naujus, remodeliuoja ir taiso senus kailinius paltus.

Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu.

3365 Masson St., Montreal.  
Tel. RA 1-6005.

### I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. ME 1-0882